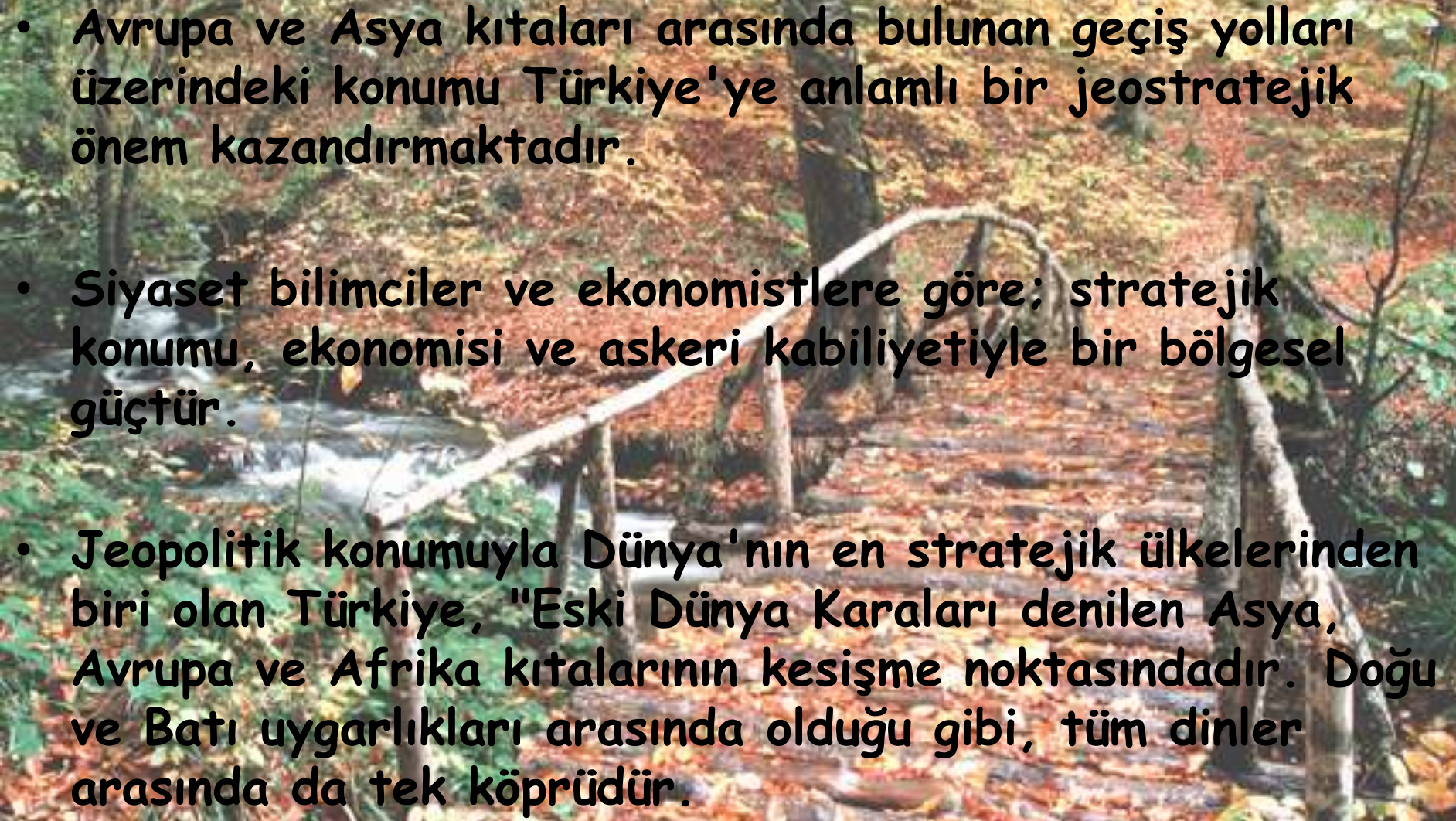

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI BÖLGELERİ VE GENEL ÖZELLİKLERİ

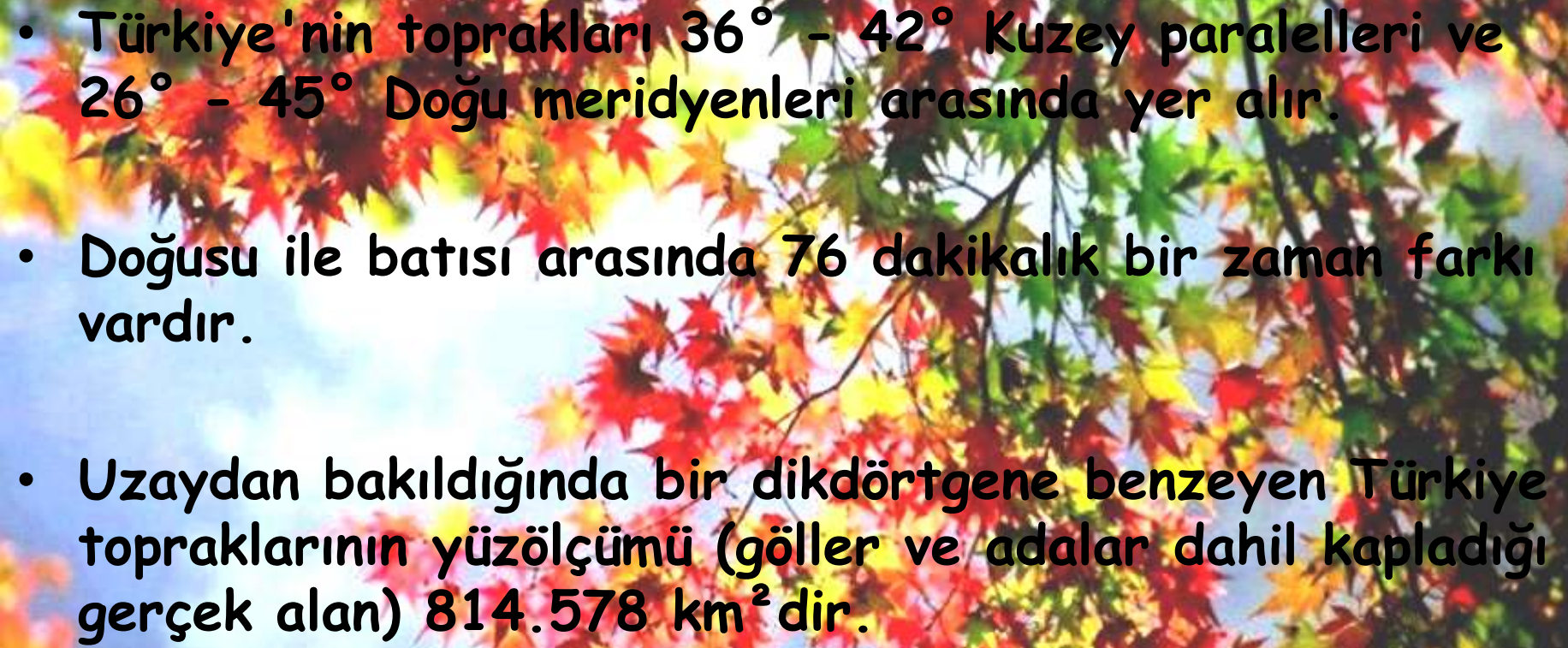

TÜRKİYE'YE GENEL BAKIŞ

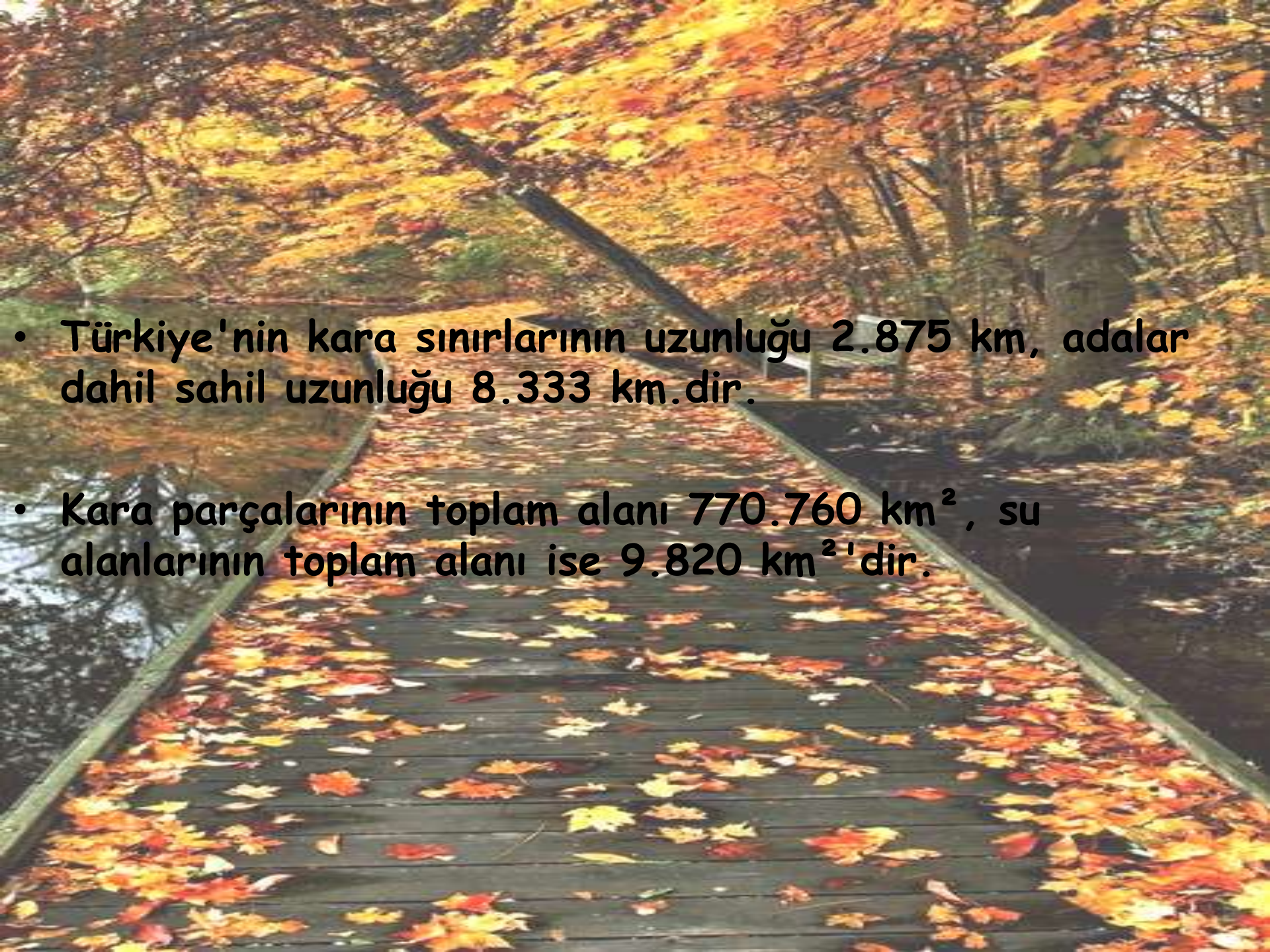
- Türkiye veya resmi adıyla Türkiye Cumhuriyeti, başkenti Ankara olan ve Avrupa ile Asya kıtalarının her ikisinde de toprağı bulunan ülkedir.
- Türkiye, üç tarafını çeviren Karadeniz, Akdeniz, Marmara ve Ege deniziyle okyanuslara bağlanır.
- İstanbul ve Çanakkale boğazları aracılığıyla Karadeniz, Dünya'ya açılmakta ve bir iç deniz olan Marmara'dan çok önemli su yolları geçmektedir.

-
- A rustic wooden bridge with a simple arch structure spans a small stream in a forest. The ground is covered with fallen autumn leaves in shades of orange, red, and yellow. The trees in the background have sparse foliage, suggesting a late autumn or early winter setting. The overall atmosphere is serene and natural.
- Avrupa ve Asya kıtaları arasında bulunan geçiş yolları üzerindeki konumu Türkiye'ye anlamlı bir jeostratejik önem kazandırmaktadır.
 - Siyaset bilimciler ve ekonomistlere göre; stratejik konumu, ekonomisi ve askeri kabiliyetiyle bir bölgesel güçtür.
 - Jeopolitik konumuyla Dünya'nın en stratejik ülkelerinden biri olan Türkiye, "Eski Dünya Karaları denilen Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının kesişme noktasındadır. Doğu ve Batı uygarlıkları arasında olduğu gibi, tüm dinler arasında da tek köprüdür.

-
- Tüm dünya ile komşu gibidir ve tarih boyunca büyük göç ve ticaret yollarının merkezi olmuştur.
 - Komşuları; Yunanistan, Bulgaristan, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan (Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti), İran, Irak ve Suriye'dir.

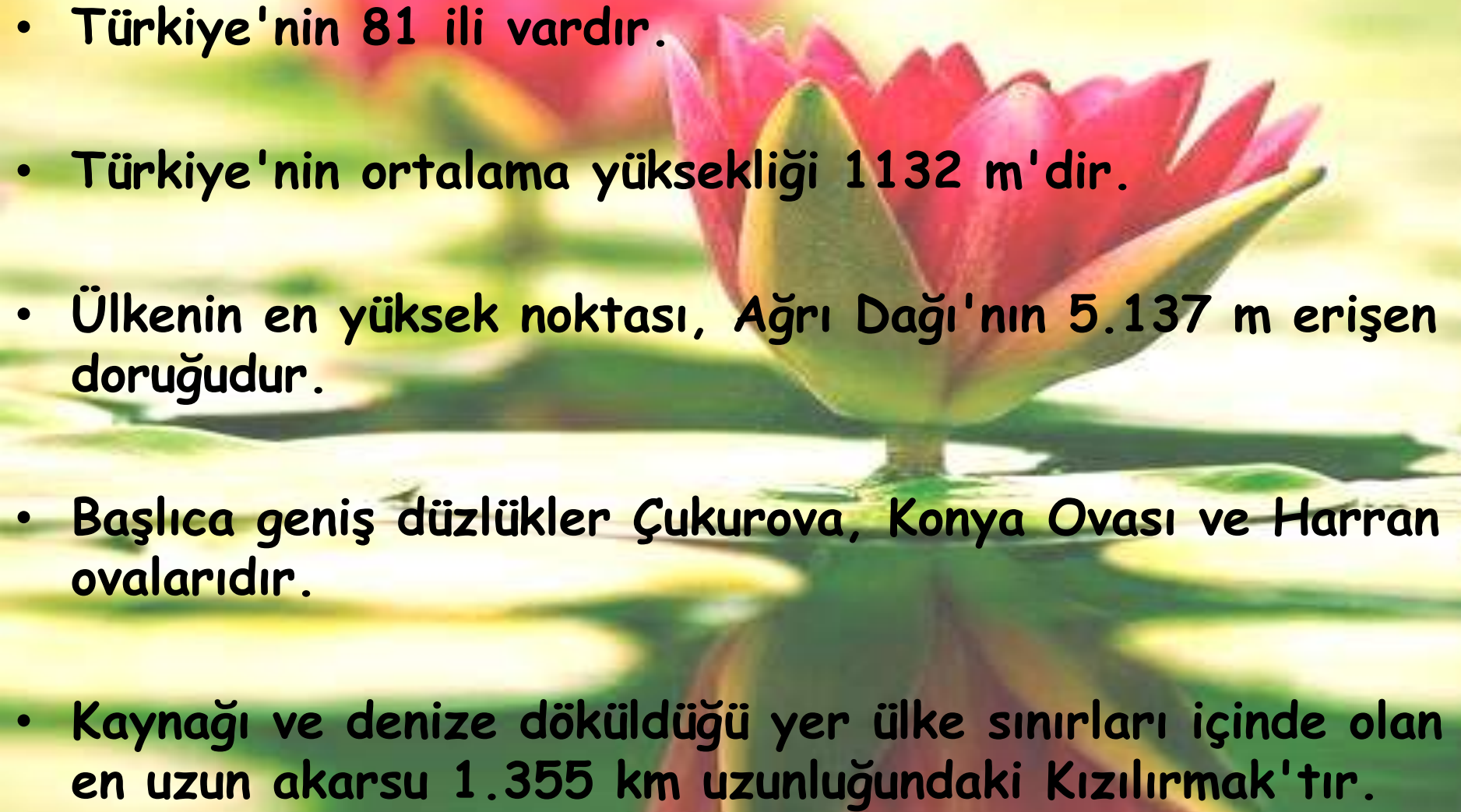
-
- Türkiye'nin toprakları 36° - 42° Kuzey paralelleri ve 26° - 45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.
 - Doğusu ile batısı arasında 76 dakikalık bir zaman farkı vardır.
 - Uzaydan bakıldığında bir dikdörtgene benzeyen Türkiye topraklarının yüzölçümü (göller ve adalar dahil kapladığı gerçek alan) 814.578 km^2 dir.

-
- Türkiye'nin kara sınırlarının uzunluğu 2.875 km, adalar dahil sahil uzunluğu 8.333 km.dir.
 - Kara parçalarının toplam alanı 770.760 km², su alanlarının toplam alanı ise 9.820 km²'dir.

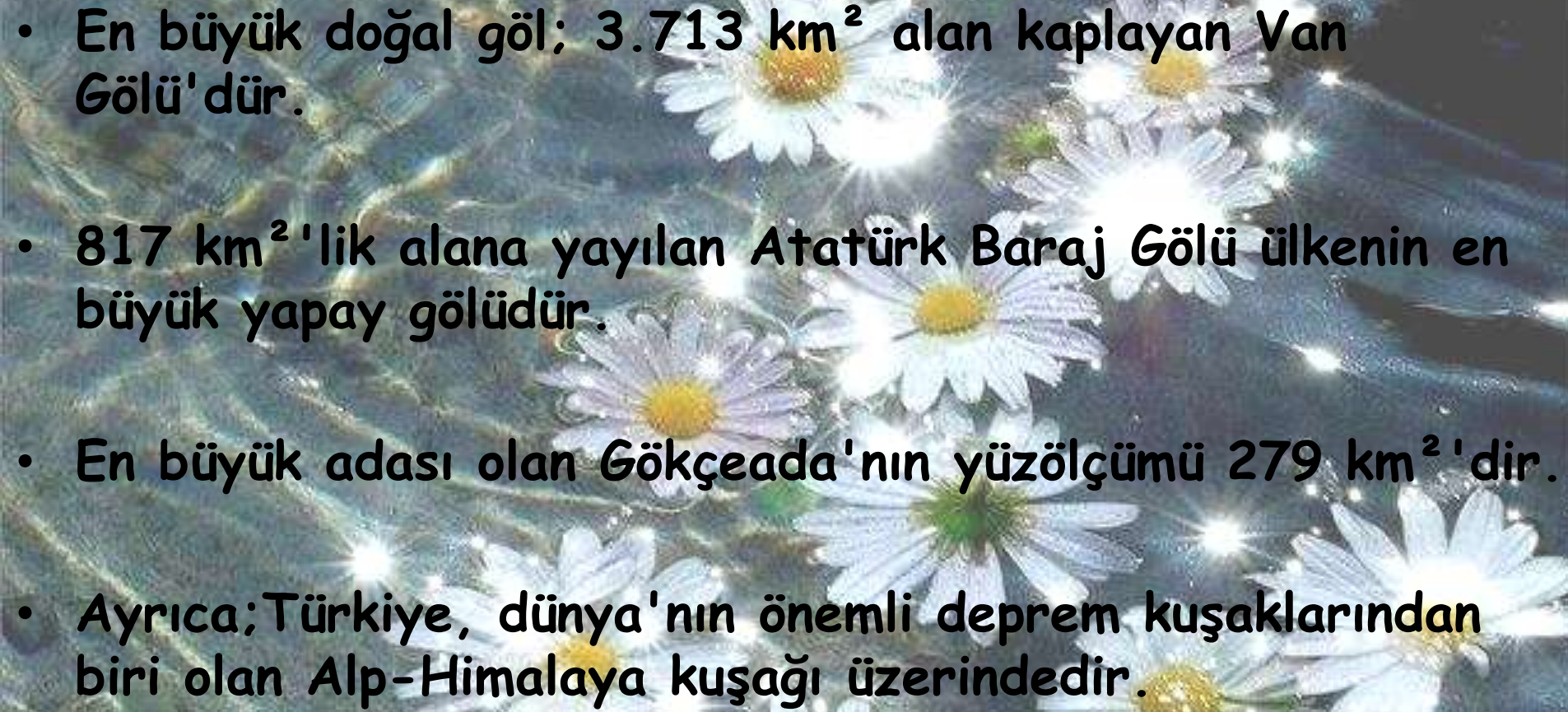
- Nüfus bakımından ise Türkiye (yaklaşık 73 milyon), Almanya'nın ardından Avrupa'nın ikinci büyük ülkesidir.
- Türkiye'nin en büyük nüfuslu ili İstanbul'dur.
- Türkiye'nin en az nüfuslu ili ise Kilis'tir.

-
- Türkiye'nin 81 ili vardır.
 - Türkiye'nin ortalama yüksekliği 1132 m'dir.
 - Ülkenin en yüksek noktası, Ağrı Dağı'nın 5.137 m erişen doruğudur.
 - Başlıca geniş düzlükler Çukurova, Konya Ovası ve Harran ovalarıdır.
 - Kaynağı ve denize döküldüğü yer ülke sınırları içinde olan en uzun akarsu 1.355 km uzunluğundaki Kızılırmak'tır.

-
- En büyük doğal göl; 3.713 km² alan kaplayan Van Gölü'dür.
 - 817 km²'lik alana yayılan Atatürk Baraj Gölü ülkenin en büyük yapay gölüdür.
 - En büyük adası olan Gökçeada'nın yüzölçümü 279 km²'dir.
 - Ayrıca; Türkiye, dünya'nın önemli deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya kuşağı üzerindedir.

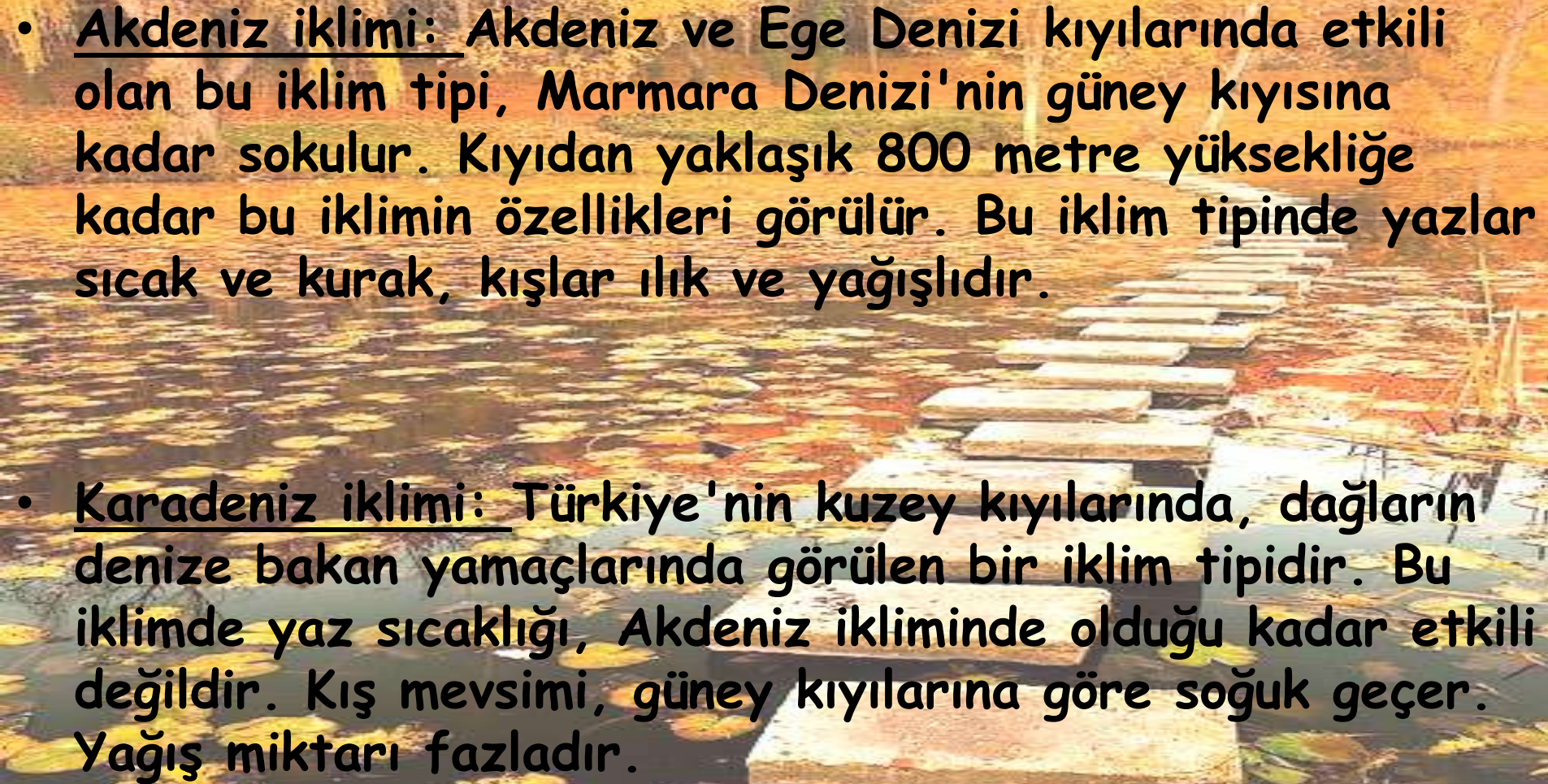
Van Gölü

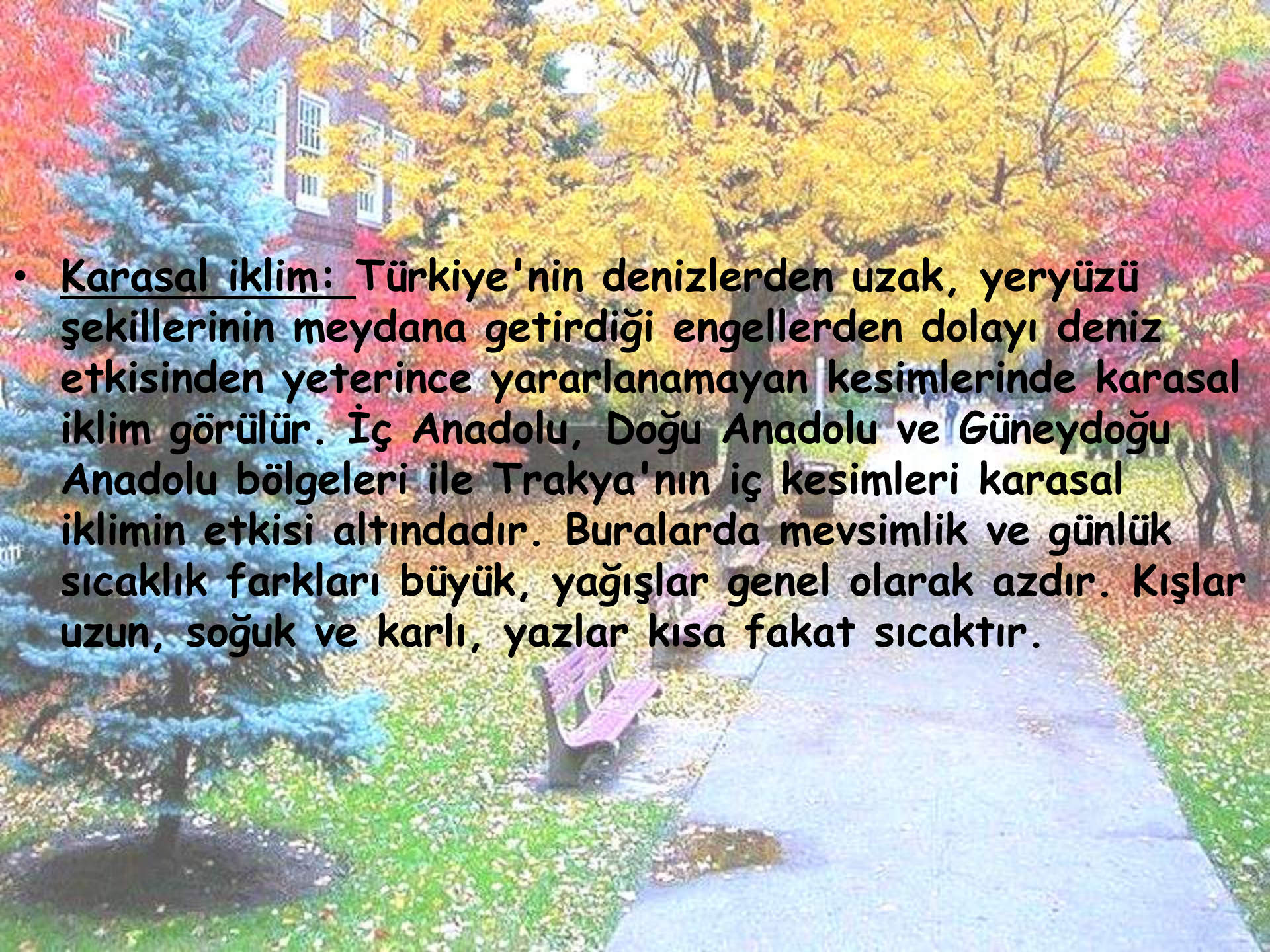

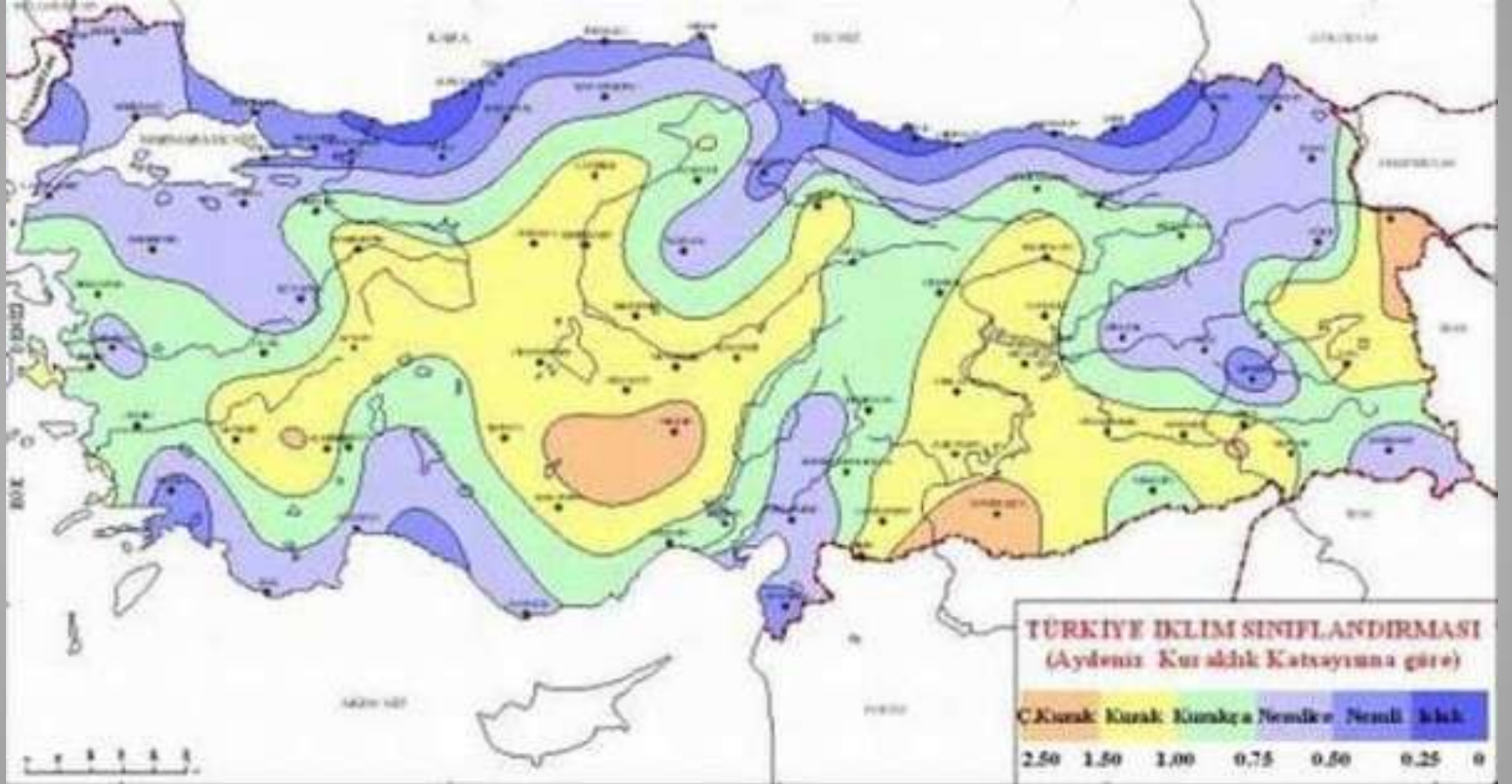

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ

- Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması, dağların konumu ve yeryüzü şekillerinin çeşitlilik göstermesi, farklı özellikte iklim tiplerinin doğmasına yol açmıştır.
- Kıyı bölgelerinde denizlerin etkisiyle daha ılıman iklim özellikleri görülür.
- Kuzey Anadolu Dağları ile Toros Sıradağları, deniz etkilerinin iç kesimlere girmesini engeller.
- Bu yüzden iç kesimlerde karasal iklim özellikleri görülür.

-
- A stone staircase leads down to a pond with lily pads. The background is a warm, golden-brown textured wall.
- Akdeniz iklimi: Akdeniz ve Ege Denizi kıyılarında etkili olan bu iklim tipi, Marmara Denizi'nin güney kıyısına kadar sokulur. Kıyıdan yaklaşık 800 metre yüksekliğe kadar bu iklimin özellikleri görülür. Bu iklim tipinde yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır.
 - Karadeniz iklimi: Türkiye'nin kuzey kıyılarında, dağların denize bakan yamaçlarında görülen bir iklim tipidir. Bu iklimde yaz sıcaklığı, Akdeniz ikliminde olduğu kadar etkili değildir. Kış mevsimi, güney kıyılarına göre soğuk geçer. Yağış miktarı fazladır.

-
- A vibrant autumn scene with a paved path, colorful trees, and a building in the background. The path is made of light-colored stones and leads through a lush garden. The trees are in full autumn foliage, with shades of yellow, orange, and red. A wooden bench is visible on the left side of the path. In the background, a multi-story building with white windows and a red roof is partially visible through the trees.
- Karasal iklim: Türkiye'nin denizlerden uzak, yeryüzü şekillerinin meydana getirdiği engellerden dolayı deniz etkisinden yeterince yararlanamayan kesimlerinde karasal iklim görülür. İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri ile Trakya'nın iç kesimleri karasal iklimin etkisi altındadır. Buralarda mevsimlik ve günlük sıcaklık farkları büyük, yağışlar genel olarak azdır. Kışlar uzun, soğuk ve karlı, yazlar kısa fakat sıcaktır.

Türkiye 21 haziran 1941 yılında Ankara'da toplanan 1. coğrafya kongresinde bölgelere ayrılma kararı verilmiştir. Bu ayrımı yaparken;

- ◉ İklim şartları
- ◉ Bitki örtüsü
- ◉ Yer şekilleri
- ◉ Nüfus ve nüfus yoğunluğu
- ◉ Yüzölçümü dikkate alınmıştır.

Coğrafi bölgelere ayrılırken 2 faktör etkili olmuştur. Bunlar ;

1.)Fiziki Faktör

2.)Beşeri ve Ekonomik Faktör

• Türkiye, coğrafi koşullar göz önüne alınarak yedi coğrafi bölgeye ayrılmıştır:

- Karadeniz Bölgesi,
- Marmara Bölgesi,
- Ege Bölgesi,
- İç Anadolu Bölgesi,
- Doğu Anadolu bölgesi,
- Akdeniz Bölgesi,
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi.

MARMARA

KARADENİZ

İÇ ANADOLU

DOĞU ANADOLU

EGE

AKDENİZ

GÜNEYDOĞU ANADOLU

KONUMU SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Yurdumuzun kuzeyinde, Sakarya'nın doğusundan Gürcistan'a kadar Karadeniz'e paralel olarak bir şerit gibi uzanır.
- Gürcistan, D. Anadolu, İç Anadolu ve Marmara Bölgeleriyle ve adını aldığı deniz ile komşudur.

ALANI VE NÜFUSU

- Gerçek alanı olan 143.537 Km² ile Türkiye topraklarınınin %18'ini kaplar.
- Alan bakımından 3. Büyüklükteki bölgemizdir.
- Bölge Doğu-Batı doğrultusunda 1400 Km, Kuzey-Güney doğrultusunda 100-200 Km ile bir şeride benzer.

BÖLÜMLERİ

- ✚ Batı Karadeniz
- ✚ Orta Karadeniz
- ✚ Doğu Karadeniz

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Kıyıları:

- Dağlar kıyıya paralel olarak uzandığı için kıyıları az girintili-çıkıntılıdır. Bu kıyı tipine Boyuna Kıyı Tipi denir.
- Tek doğal limanı Sinop'tur. Arkasındaki dağların ulaşımı zorlaştırması nedeniyle fazla gelişmemiştir.
- Ancak Trabzon, Samsun gibi limanlar yapay olmasına rağmen ulaşimleri sayesinde gelişmişlerdir.
- Bu kıyı tipinde bir kıyı aşındırma şekli olan Falez (Yalıyar) çok görülür.

Dağları:

- Batı Karadeniz: Küre (İsfendiyar) Dağları, Bolu Dağları, Ilgaz Dağları, Köroğlu Dağları.
 - Orta Karadeniz: Canik Dağları.
 - Doğu Karadeniz: Karadeniz (Rize) Dağları (Zirvesi: Kaçkar D.3932), Giresun Dağları, Çimen, Kop, Mescit, Akdağ ve Yalnızçam Dağları.
- * Doğu Karadeniz'de Zigana ve Kop geçitleri vardır.

Akarsuları:

- Bartın ayı (ulaşım yapılabilir),
- Yenice (Filyos) ayı,
- Kızılırmak (Türkiye'nin en uzun ırmağı),
- Yeşilirmak ve oruh (Gürcistan'dan dökülür.)

Ovaları:

- Kastamonu, Bolu ve Düzce Ovaları.
- Bafra ve arşamba Delta Ovaları.

Gölleri:

- Sera ve Tortum gölleri (Heyelan Gölleri), Abant ve Yedigöller.
- Baraj Gölleri: Almus, Suat Uğurlu, Hasan Uğurlu (Yeşilirmak), Hirfanlı ve Altinkaya (Kızılırmak), Sarıyar (Sakarya)

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bölgenin kıyı kesiminde Karadeniz İklimi görülür.
- İklim bu alanlarda her mevsim yağışlı ve ılımandır.
- En fazla yağışı sonbaharda, en azını yazın alır.
- Bitki örtüsü Ormandır.
- Bölge orman bakımından ilk sırada gelir.
- En fazla yağış alan bölgemizdir.
- Rize'de en fazla alan şehirdir.
- İç kesimlerde iklim karasallaşır.

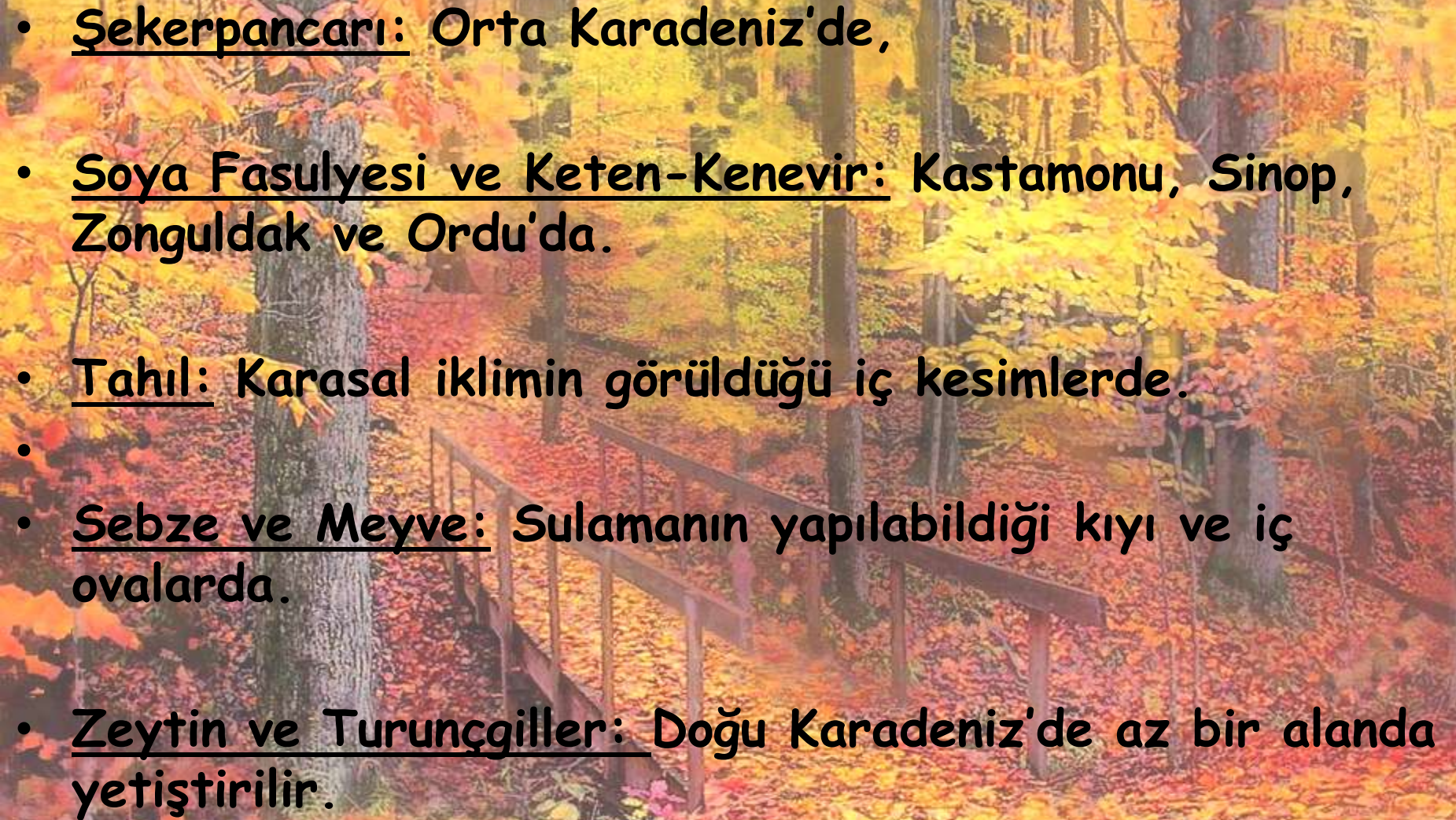
- Dağların bu güney yamaçlarında yazları sıcak ve kurak kışları soğuk ve kar yağışlı bir iklim görülür.
- En fazla yağışı ilkbaharda, en azını yazın alır.
- Bitki örtüsü ise buralarda Bozkırdır.
- Yağışın bol olması sayesinde orman ve akarsuların debileri (su miktarları) fazladır.
- Yağışın yeterli olması sayesinde nadasa bırakmanın en az olduğu bölgemizdir.
- Bölge kuzeye yakın olduğu için güneşten yararlanma süresi azdır, gölge boyu uzundur, gece-gündüz süresi arasında fark en fazladır.
- Kimyasal çözülmenin de en fazla olduğu bölgemizdir.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Fındık: Ordu ve Giresun çevresinde. Türkiye'de ve Dünyada 1.Sıradadır.
- Çay: Rize kıyılarında. Bol yağış ve yıkanmış toprak ister. Türkiye'de 1.Sıradadır.
- Tütün: Orta Karadeniz ve Bolu-Düzce ovası. Yağışı sevmez. Türkiye'de 2.Sıradadır.
- Mısır: Bölgenin yağışlı kıyılarında. Bölgede tüketilir. Türkiye'de 1.Sıradadır.

-
- Şekerpancarı: Orta Karadeniz'de,
 - Soya Fasulyesi ve Keten-Kenevir: Kastamonu, Sinop, Zonguldak ve Ordu'da.
 - Tahıl: Karasal iklimin görüldüğü iç kesimlerde.
 - Sebze ve Meyve: Sulamanın yapılabildiği kıyı ve iç ovalarda.
 - Zeytin ve Turunçgiller: Doğu Karadeniz'de az bir alanda yetiştirilir.

-
- Kıyı kesiminde yağışlı ve gür otlaklara sahip alanlarda büyükbaş hayvan,
 - İç kesimdeki düzlüklerde ise küçükbaş hayvan yetiştirilir.
 - Arıcılık ve balıkçılıkta diğer hayvancılık faaliyetleridir.

YER ALTI ZENGİNLİKLERİ

- Taşkömürü: Zonguldak , Bartın ve Kastamonu'da. Türkiye'de tek.
- Bakır: Murgul (Artvin), Küre (Kastamonu), Çayeli (Rize). Türkiye'de 1.Sıradadır.
- Linyit: Bolu, Çankırı, Amasya, Samsun, Ankara'da.
Demir: Ordu'da.
- Manganez: Trabzon, Artvin, Amasya ve Kastamonu'da çıkarılır.

ENDÜSTRİ

- Demir-Çelik Sanayisi: Karabük ve Ereğli'de.
- Bakır Tesisleri: Samsun'da.
- Şeker Sanayisi: Turhal, Amasya, Suluova, Çorum, Kastamonu ve Çorum'da.
- Tütün Sanayisi: Samsun ve Tokat'ta.
- Kağıt Sanayisi: Batı Karadeniz'de.
- Çay Sanayisi: Rize ve çevresi.
- Fındık Sanayisi: Ordu ve çevresi.
- Gıda ve Dokuma Sanayisi: Büyük kentlerin yakınlarında kurulmuştur.

NÜFUS VE YERLEŞME

- 2000 Sayımına göre bölgenin nüfusu 8.4 Milyondur.
- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 59 kişidir.
- Nüfus yoğunluğu bakımından Doğu Anadolu'dan sonra en az 2. yoğunluktaki bölgedir.
- Nüfus kıyı bölümüne, iç ovalara ve Batı Karadeniz'deki maden ve sanayi alanlarına toplanmıştır.
- Nüfus Artış Hızı %o 4'tür (Türkiye %o18.34)
- Yeryüzü şekilleri nedeniyle Dağınık Kır Yerleşmesi çok görülür.
- Halkı genellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşır.

TURİZM

- Bolu'da Abant Gölü ve Yedigöller.
- Kastamonu'da Safranbolu Evleri.
- Bolu-Kartalkaya ve Ilgaz Dağlarında Kayak Turizmi.
- Samsun ve Tokat'ta Kaplıcalar.
- Trabzon-Maçka'da Sümela Manastırı.
- Plajlar ve Karadeniz Yaylalar.

TARİHİ ÖNEMİ

- Samsun M. Kemal'in 19 Mayıs 1919'da Anadolu'ya ayak bastığı yerdir.
- Havza, Tokat ve Amasya Milli Mücadeledeki diğer önemli kentlerdir.
- Kastamonu M. Kemal'in şapka takarak, Kılık Kıyafet İnkılabını başlattığı şehirdir.

BÖLGE HAKKINDA NOTLAR

- Alan bakımından %18 ile 3. Büyük bölgemizdir.
- Kırsal nüfusun en fazla olduğu bölgemizdir.
- Ormanlarımızın %27'sine sahip olarak 1.Sıradadır.
- En fazla yağış alan bölgedir.
- Nadasa bırakmanın en az olduğu bölgedir.
- Temel geçim kaynağı tarımdır.
- En çok göç veren bölgedir.
- Güneşten yararlanma oranı en az bölgedir.
- Gölge uzunluğu en fazla bölgedir.
- Gece-Gündüz süresi arasındaki farkın en fazla olduğu bölgedir.
- Kimyasal çözülmenin en fazla olduğu bölgedir.

- En fazla heyelan olan bölgedir.
- En fazla falez (yalıyar) olan bölgedir.
- Çay, Fındık, Mısır, Keten-Kenevir, Soya Fasulyesi üretiminde 1. Sıradadır.
- Taşkömürünün tamamı ve Bakırın yarısı bu bölgeden sağlanır.
- Kereste en çok Sinop, Kastamonu ve Bolu'da üretilir.
- Boyuna kıyı tipi görülür.
- Sıcaklık ortalaması 14-15 derece, yağış ortalama 1000 mm'dir.
- Çatalağzı Termik Santrali bu bölgededir.
- Kızılırmak Türkiye'nin en uzun ırmağıdır.
- Bartın Çayının kısa bir bölümünde akarsu ulaşımı yapılabilmektedir.
- Yeryüzü şekilleri nedeniyle İnsan ve hayvan gücüyle tarım yaygındır.

MARMARA BÖLGESİ

KONUMU SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Ülkemizin kuzey-batısında yer alır.
- Bulgaristan, Yunanistan,
- Karadeniz, Marmara ve Ege Denizleri,
- Ege, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri ile komşudur.

ALANI VE NÜFUSU

- Gerçek alanı 67.306 Km². Ülke yüzölçümünün %8.5'ini kaplar.
- 6. büyüklükteki bölgemizdir.
- Nüfusu 2000 sayımına göre 17.3 milyondur.
- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 258 kişidir.

BÖLÜMLERİ

- ✚ Yıldız Dağları (Istranca) Bölümü
- ✚ Ergene Bölümü
- ✚ Çatalca-Kocaeli Bölümü
- ✚ Güney Marmara Bölümü

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Kıyıları:

- Karadeniz ve Kuzey Marmara kıyıları fazla girintili-çıkıntılı değildir. Falez (Yalıyar) çok vardır. Fakat Güney Marmara kıyıları girintili-çıkıntılıdır.
- İzmit, Gemlik, Erdek ve Saros körfezleri vardır.
- Gelibolu, Biga, Kapıdağ, Armutlu, Çatalca-Kocaeli başlıca yarımadalarıdır.
- Gökçeada, Bozcaada, Marmara Adaları, İmralı, İstanbul Adaları ise başlıca adalarıdır.
- İstanbul ve Çanakkale Boğazları Ria Tipi kıyılardır.
- Kapıdağ Yarımadası bir kıyı biriktirme şekli olan Tombolo'dur.

Dağları:

- Ortalama yükseltisi en az bölgedir. En yüksek dağı Uludağ'dır (2543 m).
- Yıldız Dağları, Kuru Dağlar, Işıklar Dağları, Biga Dağları, Samanlı Dağları diğer dağlarıdır.
- Yerşekilleri sade olduğu için ulaşımı da kolaydır.

Akarsuları:

- Sakarya'nın aşağı kesimi, Susurluk, Meriç ve onun kolu Ergene. Bu akarsular baraj yapımı için uygun değildir. Ağızlarında delta oluşturamazlar. Çünkü akıntı ve yatak eğimi fazladır.

Gölleri:

- İznik, Manyas, Sapanca ve Ulubatlı Tektonik göldür.
- Terkos, Küçük ve Büyük Çekmece Gölleri Kıyı Seti gölüdür.
- Ömerli Baraj gölü de bulunmaktadır.

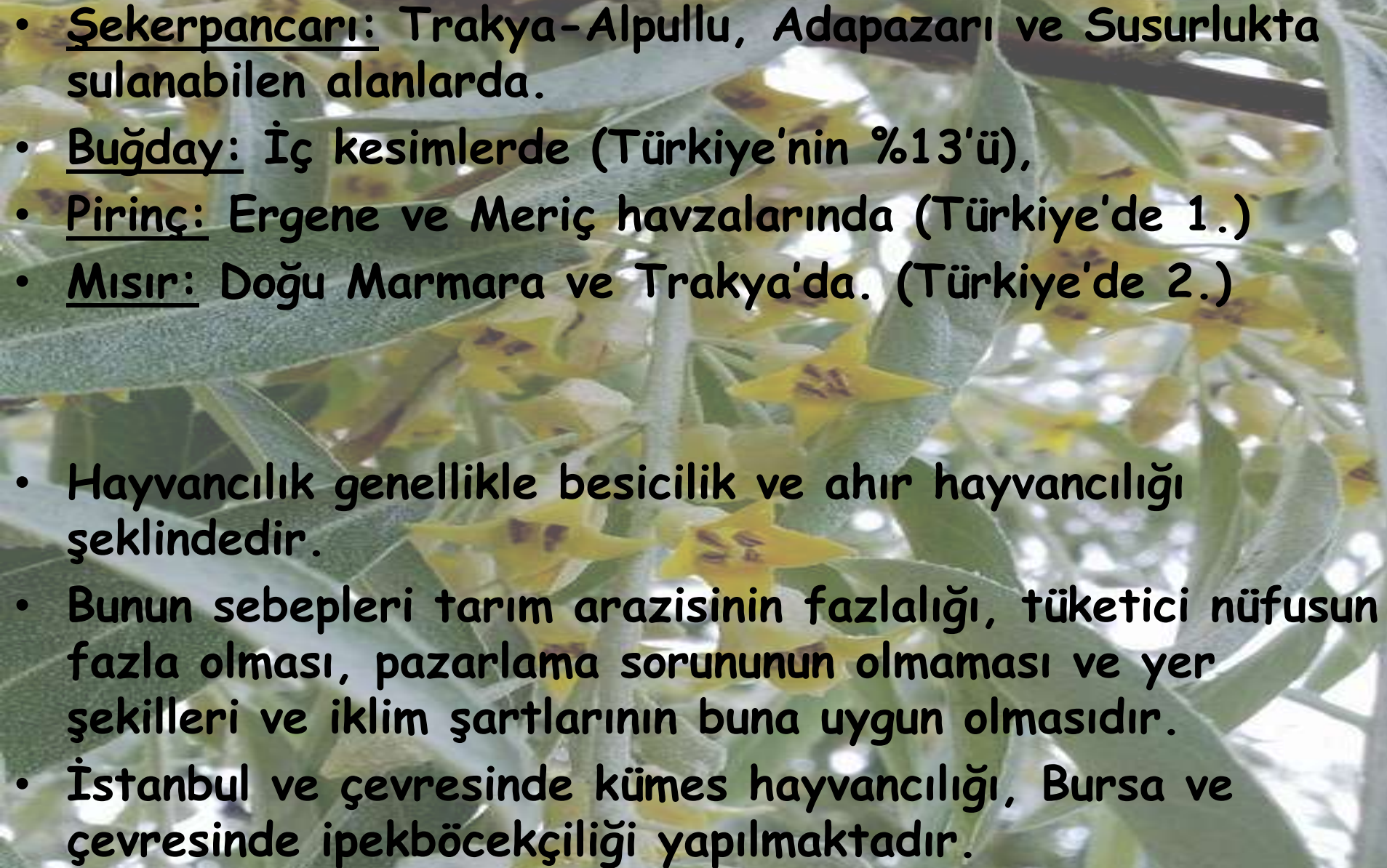
İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Marmara Bölgesi konumu sebebiyle iklim ve bitki çeşitliliğine sahiptir. Karadeniz kıyılarında Karadeniz İklimi ve Ormanlar görülür.
- Istrancaların güneyinde Karasal İklim ve bozkır görülür.
- Güney Marmara'da bozulmuş Akdeniz İklimi ve Maki görülür. Burada yazlar sıcak ve kurak kışlar ılık ve yağışlıdır.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Yüzölçümüne göre ekili-dikili alanı en fazla bölgemizdir.
- Sebebi engebenin az, düzlüklerin fazla olmasıdır.
- Makineli tarım yaygındır.
- İklim çeşitliliği yetiştirilen ürünleri de çeşitli kılmaktadır.
- Ulaşımın kolay olması, sulamanın yaygın olması ve tüketici nüfusun fazla olması nedeniyle tarım gelişmiştir.
- Tütün: Adapazarı (Türkiye'de %8 ile 3.)
- Ayçiçeği: Ergene Havzası (Türkiye'de 1.)
- Zeytin: Güney Kıyılarında (Türkiye'de %27 ile 2.)
- Pamuk: Balıkesir (Yağışın azalması sayesinde.)

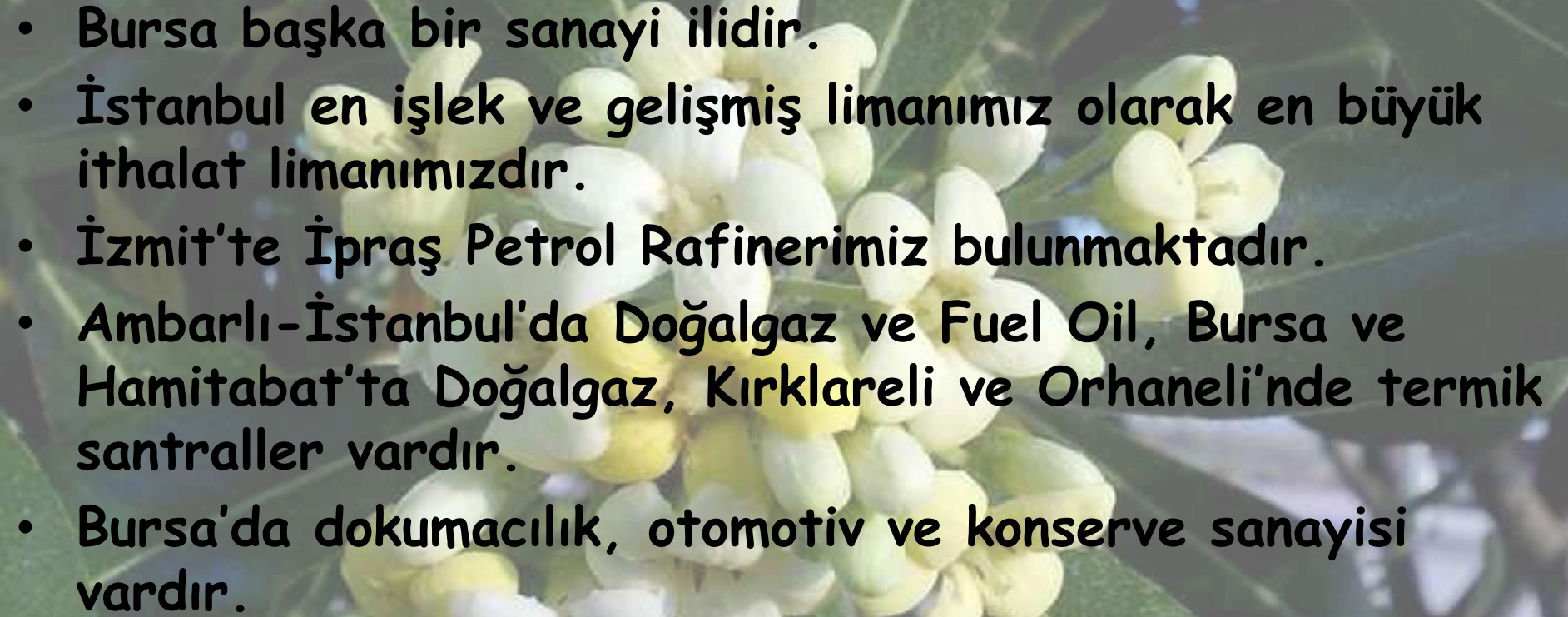
-
- Şekerpancarı: Trakya-Alpullu, Adapazarı ve Susurlukta sulanabilen alanlarda.
 - Buğday: İç kesimlerde (Türkiye'nin %13'ü),
 - Pirinç: Ergene ve Meriç havzalarında (Türkiye'de 1.)
 - Mısır: Doğu Marmara ve Trakya'da. (Türkiye'de 2.)
 - Hayvancılık genellikle besicilik ve ahır hayvancılığı şeklindedir.
 - Bunun sebepleri tarım arazisinin fazlalığı, tüketici nüfusun fazla olması, pazarlama sorununun olmaması ve yer şekilleri ve iklim şartlarının buna uygun olmasıdır.
 - İstanbul ve çevresinde kümes hayvancılığı, Bursa ve çevresinde ipekböcekçiliği yapılmaktadır.

YERALTI ZENGİNLİKLERİ

- Bor: Susurluk, Bigadiç- Balıkesir (Türkiye'de 1.),
- Volfram (Tungsten):Uludağ-Bursa, Demirköy-Kirklareli (Türkiye'de 1.),
- Mermer: Güney Marmara,
- Linyit: Bölgenin genelinde,
- Barit: Lapseki-Çanakkale,
- Doğalgaz: Kirklareli,
- Demir: Kocaeli ve Sakarya,
- Manyezit-Magnezyum: Bilecik,
- Krom: Bursa,
- Kurşun-Çinko: Balıkesir ve Çanakkale,
- Seramik Kili: İstanbul ve Çanakkale

ENDÜSTRİ

- Bölge ekonomisi gelişmiştir.
- Milli gelirimizin %20'si bu bölgeden karşılanır.
- Sanayi işçilerimizin yarısı burada çalışır ve sanayi ürünlerinin 1/3'ü bu bölgeden karşılanır.
- Ulaşımını kolay olması, hammadde temininin kolay olması, Hinterlandının geniş olması, işgücünün fazla olması, tüketici nüfusunun fazla olması ve pazarlama kolaylığı gibi sebeplerle sanayisi gelişmiştir.
- Enerji üretimi en az olan bölge olmasına rağmen enerji tüketiminde ilk sıradadır.
- Türkiye'nin en büyük sanayi kuşağı olan İstanbul-Kocaeli-Adapazarı bu bölgede yer alır.

-
- Bursa başka bir sanayi ilidir.
 - İstanbul en işlek ve gelişmiş limanımız olarak en büyük ithalat limanımızdır.
 - İzmit'te İpraş Petrol Rafinerimiz bulunmaktadır.
 - Ambarlı-İstanbul'da Doğalgaz ve Fuel Oil, Bursa ve Hamitabat'ta Doğalgaz, Kırklareli ve Orhaneli'nde termik santraller vardır.
 - Bursa'da dokumacılık, otomotiv ve konserve sanayisi vardır.

IPRAS RAFINERISI (IZMIT - 1981)

NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 258 kişidir.
- Kentsel nüfusu en fazla olan bölgemizdir.
- Halkın % 79'u kentlerde yaşar.
- Nüfusu çok fazla olduğu için diğer bölgelerden ürün alır.
- Nüfus Çatalca-Kocaeli yarımadasına yoğunlaşmıştır.
- İstanbul en kalabalık ilidir.
- İzmit, Adapazarı ve Bursa diğer büyük illeridir.
- Nüfus artış hızı %o 27'dir (Türkiye %o 18.34).

TURİZM

- Turizm geliri en fazla olan bölgemizdir.
- Bölgede başta İstanbul, Bursa ve Edirne olmak üzere Osmanlı eserleri çoktur.
- Bursa'da kaplıcalar bulunmaktadır.
- Balıkesir'de Kuş Cenneti bulunmaktadır.
- Bursa-Uludağ önemli bir kış turizm merkezimizdir.
- Bölgede bulunan adalar ve kıyılar turist çeken diğer yerlerdir.
- İstanbul bütün yıl fuar ve kongreler sayesinde önemli sayıda turist çekmektedir.

TARİHİ ÖNEMİ

- Bilecik, Bursa, Edirne ve İstanbul illerinin Osmanlı Tarihinde önemli yerleri vardır.
- Bu kentler bu devletin başkentliğini yapmıştır.
- Çanakkale'de 1915'te Çanakkale Savaşına sahne olmuş bir kentimizdir.

BÖLGE HAKKINDA NOTLAR

- Yüzölçümüne göre 6. Sıradadır.
- Ortalama yükseltisi en az bölgedir.
- Nüfus ve nüfus yoğunluğu en fazla olan bölgedir.
- En fazla iç göç alan bölgedir.
- Sanayisi en gelişmiş ve sanayi nüfusu en fazla bölgedir.
- İşçi nüfusu en fazla bölgedir.
- Alanına oranla ekili-dikili alanı en fazla bölgedir.
- İki kıtada toprağı olup iki çok önemli boğaza sahiptir.
- Orman bakımından %19 ile 3. Sıradadır.
- Yünlü ve ipekli dokumada ilk sırada yer alan bölgedir.
- Boğazlar ria kıyı tipidir.

- İstanbul en büyük ithalat limanımızdır.
- En çok vergi veren bölgemizdir.
- Bor üretiminde Türkiye'de ve Dünyada ilk sıradadır.
- Ekonomimize katkısı daha çok sanayi alanındadır.
- Hizmet sektörünün en fazla olduğu bölgedir.
- Çayır ve otlakları en az bölgedir.
- Enerji üretimi en az ama tüketimi en fazla bölgedir.
- Turizm gelirleri en fazla olan bölgedir.
- Şeftali, Ayçiçeği, Pirinç ve Kestane üretiminde ilk sıradadır.
- Madenler bakımından en zengin ili Balıkesir'dir.
- Kağıt sanayisinin en fazla olduğu bölgedir.

- Ortalama sıcaklık 14-16 derece, yağış 600-900 mm'dir.
- En fazla yağışı kışın, en azı yazın alır. Yazın Karadeniz ikliminin etkisiyle yağış alır.
- Okur yazar oranı en fazla bölgedir.
- Şehirleri: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Yalova, Kocaeli, Adapazarı, Bursa, Çanakkale, Balıkesir ve Bilecik'tir.

EGE BÖLGESİ

KONUMU SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Ülkemizin batısında Ege Denizi kıyılarıncı uzanan bölge, Marmara Bölgesi, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleriyle ve Ege Denizi ve Ege Adaları ile komşudur.
- Gerçek alanı olan 93.139 Km² ile Türkiye topraklarınının %10.1'ini kaplar.
- Alan bakımından 5. Büyüklükteki bölgemizdir.
- Nüfusu 2000 sayımına göre 8.9 milyondur.
- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 96 kişidir.

BÖLÜMLERİ

- Asıl Ege Bölümü
- İç Batı Anadolu Bölümü

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Kıyıları:

- Ege Denizinin yerinde eskiden Egeid karası vardı. Bunun çökmesi sonucunda bugünkü adalar meydana geldi.
- Bölge dağları kıyıya dik uzandığı için kıyı girintili-çıkıntılı Enine Kıyı Tipidir.
- Kıyıda bir çok körfez, koy, yarmada ve buruna rastlanır.
- Edremit, Çandarlı, İzmir, Kuşadası, Güllük, Gökova başlıca körfezleridir.
- Reşadiye, Bozburun, Dilek ve İzmir başlıca yarımadalarıdır.
- Ege kıyıları girintili-çıkıntılı olduğu için en uzun kıyımızdır.
- Muğla'da en uzun kıyıya sahip ilimizdir.

Dağları:

- Asıl Ege Bölümü faylanma hareketlerine uğradığı için Kaz Dağı, Madra Dağı, Yunt Dağı, Bozdağlar, Aydın Dağları faylanma sonucu yüksekte kalmış horstlardır.
- Bölümün güneyinde uzanan Menteşe Dağlarının uzanış yönü kıyıya paraleldir.
- İç Batı Anadolu'ya gidildikçe yükseklik artar.
- Bu bölümde, Alaçam, Eğrigöz, Murat ve Sandıklı Dağları vardır.

Ovaları:

- İç Batı Anadolu Bölümünde Yazılıkaya Platosu, Tavas-Çivril- Banaz-Örencik ovaları vardır.
- Asıl Ege Bölümünde horstlar arasında kalan grabenler birer alüvyon ovasıdır.
- Bunlar Bakırçay, Gediz, Küçük Menderes ve Büyük Menderes ovalarıdır.
- Bunlar aynı adı taşıyan ve bol alüvyon taşıyan, akarsuları tarafından oluşturulmuştur.
- Akarsuların döküldükleri yerlerde delta ovaları oluşmuştur.

Akarsuları:

- Bakırçay, Gediz, K. Menderes, B. Menderes başlıca akarsularıdır.
- İç Batı Anadolu'da Susurluk ve Sakarya Akarsularının bazı kolları da bulunmaktadır.

Gölleri:

- Göl bakımından fakir olan bölgede iki doğal göl vardır.
- Bunlar Marmara ve Çamiçi (Bafa) Gölleridir.
- Adıgüzel, Kemer ve Demirköprü baraj gölleri de vardır.

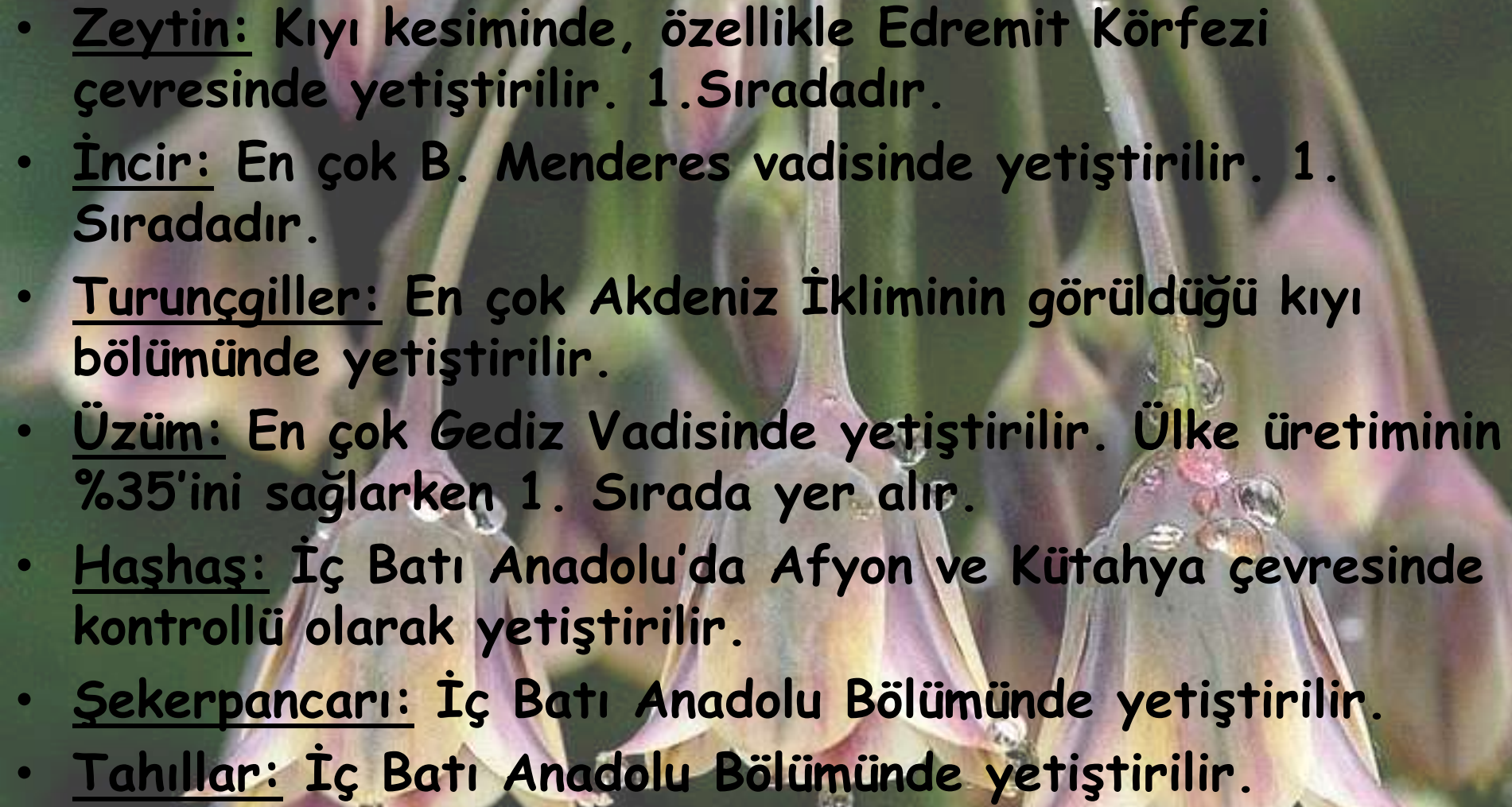
İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bölgenin asıl Ege Bölümünde graben ovaları sayesinde içlere kadar sokulan Akdeniz İklimi görülür.
- Bu alanlarda yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı bir iklim görülür.
- Bitki örtüsü makidir ve yer yer ormanlara da rastlanır.
- İç Batı Anadolu bölümüne gidildikçe yüksekliğin artması ve denize olan uzaklığı sebebiyle iklim karasallaşır.
- Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlı Karasal İklim görülür.
- Bitki örtüsü de Bozkırdır.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Bölgenin yurt ekonomisine katkısı daha çok tarım alanındadır.
- Bölümler arasında iklim ve yeryüzü şekillerinin farklı olmasına bağlı olarak yetiştirilen ürünler arasında da farklılık ve çeşit vardır.
- Tütün: Kıyı ovalarında yetiştirilir. Ülke üretiminin %65'ini yetiştirir. 1. Sıradadır.
- Pamuk: Asıl Ege Bölümündeki alüvyal ovalarda ve özellikle güneye yakın bölgelerde yetiştirilir. Ülke üretiminin %40'ını sağlar. 1. Sıradadır.

-
- Zeytin: Kıyı kesiminde, özellikle Edremit Körfezi çevresinde yetiştirilir. 1.Sıradadır.
 - İncir: En çok B. Menderes vadisinde yetiştirilir. 1. Sıradadır.
 - Turunçgiller: En çok Akdeniz İkliminin görüldüğü kıyı bölümünde yetiştirilir.
 - Üzüm: En çok Gediz Vadisinde yetiştirilir. Ülke üretiminin %35'ini sağlarken 1. Sırada yer alır.
 - Haşhaş: İç Batı Anadolu'da Afyon ve Kütahya çevresinde kontrollü olarak yetiştirilir.
 - Şekerpancarı: İç Batı Anadolu Bölümünde yetiştirilir.
 - Tahıllar: İç Batı Anadolu Bölümünde yetiştirilir.

YER ALTI KAYNAKLARI

- Krom: Muğla, Denizli, Kütahya.
- Demir: Balıkesir ve Kütahya. 1.Sıradadır.
- Linyit: Kütahya, Manisa, Muğla ve Denizli. 1.Sıradadır.
- Civa: Uşak ve İzmir. 1.Sıradadır.
- Bor: Kütahya ve Eskişehir.
- Manganez: Uşak, Afyon ve Denizli.
- Mermer: Afyon ve Denizli.
- Titanyum: İzmir ve Manisa. 1.Sıradadır.
- Zımpara Taşı: Muğla, Aydın ve İzmir.
- Uranyum: Manisa, Aydın ve Uşak.
- Tuz: İzmir-Çamaltı. 1.Sıradadır.

SANAYİSİ

- Sanayi bakımından Marmara Bölgesinden sonra 2. sırada gelir.
- Bölümler arasında gelişmişlik ve sanayi oranı bakımından büyük farklılık vardır.
- İzmir sanayisi, fuarı, ve ihracat limanı ile önemli bir kentimizdir.
- İzmir'de Aliğa Petrol Rafinerisi de bulunmaktadır.

-
- Bölgede dokuma, şeker, çimento, termik ve hidroelektrik santraller vardır.
 - Yatağan-Muğla, Tunçbilek-Kütahya, Soma-Manisa'da termik santraller vardır.
 - Tek Jeotermal Santralimiz Denizli-Sarayköy'de bulunmaktadır.
 - Demirköprü, Adıgüzel ve Kemer Hidroelektrik Santralleri de vardır.

NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 96 kişidir.
- En yoğun nüfuslu 3. bölgemizdir.
- Kentsel nüfus daha fazladır % 61.
- Nüfus kıyılarda, alüvyal ovalarda yoğunlaşmıştır.
- İç kesimlere gidildikçe nüfus yoğunluğu azalır.
- Buralarda da nüfus maden işletmelerinin çevresine ve ovalara toplanmıştır.
- Kıyıda Menteşe Yöresi de dağlık alan olması nedeniyle az nüfuslanmıştır.

TURİZM

- Bölge Marmara'dan sonra turizm geliri en fazla 2. Bölgedir.
- Akdeniz İkliminin görüldüğü kıyılar deniz turizmi açısından zengindir.
- Bölgede İlkçağ uygarlıklarından ve Türk Devletlerinden kalan tarihi eserlerde turistlerin ilgisini çeken yerlerdir.
- Pamukkale-Denizli Travertenleri de güzel yerlerden biridir.

TARİHİ ÖNEMİ

- Bölge Kurtuluş Savaşının en önemli savaşlarına sahne olmuştur.
- Kütahya ve Afyon bu savaşların en önemlilerinin geçtiği illerimizdir.

BÖLGE HAKKINDA NOTLAR

- Yüzölçümü bakımından 5.sıradadır.
- Orman bakımından %16'ile 4.sıradadır.
- Ekili-dikili alan bakımından %24 ile 3. Sıradadır.
- Kıyı uzunluğu bakımından 1. Sıradadır.
- Ekonomisi tarıma dayanır.
- Sanayi bakımından Marmara'dan sonra 2.sıradadır.
- Zeytin, üzüm, incir, haşhaş ve tütün üretiminde 1.sıradadır.
- Linyitin en çok çıkarıldığı bölgedir. Termik Santralde çok vardır.
- En fazla tuz üretilen bölgedir (İzmir-Çamaltı Tuzlası)

- İlk demiryolu İzmir-Aydın arasında kurulmuştur.
- Asıl Ege Bölümünde horst ve grabenler vardır.
- En önemli ihracat limanımız Doğal bir liman olan İzmir Limanıdır.
- En önemli uluslar arası fuarımız İzmir'de kurulur.
- Göl yönünden en fakir bölgelerdendir.
- Turizm gelirleri bakımından Marmara'dan sonra 2. Sıradadır.
- Dağların uzanış yönü sayesinde kıyıdaki Akdeniz İklimi iç kesimler kadar sokulabilir.
- Termik Santrallerden elektrik üretimi açısından ilk sırada yer alır.

- Enine Kıyı Tipi görülür.
- Denizli-Pamukkale Travertenleri vardır.
- Çiniciliğın ve halıcılığın merkezi konumundadır. Kütahya çinicilikte ilk sırada yer alır.
- Akarsular bol alüvyon taşıyarak menderesler çizerek akarlar. Delta ovaları oluştururlar.
- Sünger avcılığı Bodrum kıyılarında yapılır.
- Seracılıkta Akdeniz'den sonra 2. Sıradadır.
- Tek Jeotermal Santralimiz Denizli-Sarayköy'dedir.
- İlleri:İzmir, Manisa, Aydın, Denizli, Kütahya, Afyon, Uşak

AKDENİZ BÖLGESİ

KONUMU SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Bölge yurdumuzun güneyinde, Akdeniz boyunca bir şerit halinde uzanır.
- Komşuları Ege, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgeleri, Suriye, Kıbrıs Adası ve Akdeniz ile komşudur.
- Gerçek Alanı 122.927 Km²'dir.
- Ülkemizin %15'ini kaplar ve alan bakımından 5.sırada yer alır.

BÖLÜMLERİ

- Adana Bölümü
- Antalya Bölümü

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Dağları:

- Bölge genel olarak Toros Dağları ve yüksek platolarla kaplıdır.
- Batı Toroslar, Bey Dağları, Çiçekbaba ve Barla Dağları, Sultan Dağı, Dedegöl ve Geyik Dağları, Orta Toroslar, Bolkar Dağları, Aladağlar, Tahtalı ve Binboğa Dağları, Nur Dağları.
- Karadeniz Bölgesinde olduğu gibi dağların uzanış yönü ulaşım elverişli olmadığı için ulaşım ancak geçitlerden sağlanır.
- Bu geçitler Çubuk, Gülen ve Gürbulay Geçitleridir.

Platoları:

- Taşeli ve Teke Platoları

Ovaları:

- Çukurova, Amik, Antalya, Göller Yöresindeki Çöküntü Ovaları.

Akarsuları:

- Bölgedeki akarsular iklim sebebiyle düzensiz akışa sahiptir.
- Akarsuları kışın kabarır, yazın ise çok azalır.
- Asi, Seyhan, Ceyhan, Göksu, Manavgat, Aksu ve Dalaman başlıca akarsularıdır.
- Manavgat ve Aslantaş Baraj Gölleri de bulunmaktadır.

Gölleri:

- Beyşehir, Eğirdir, Burdur, Kovada, Acıgöl, Suğla, Söğüt, Salda, Elmalı ve Avlan başlıca gölleridir.

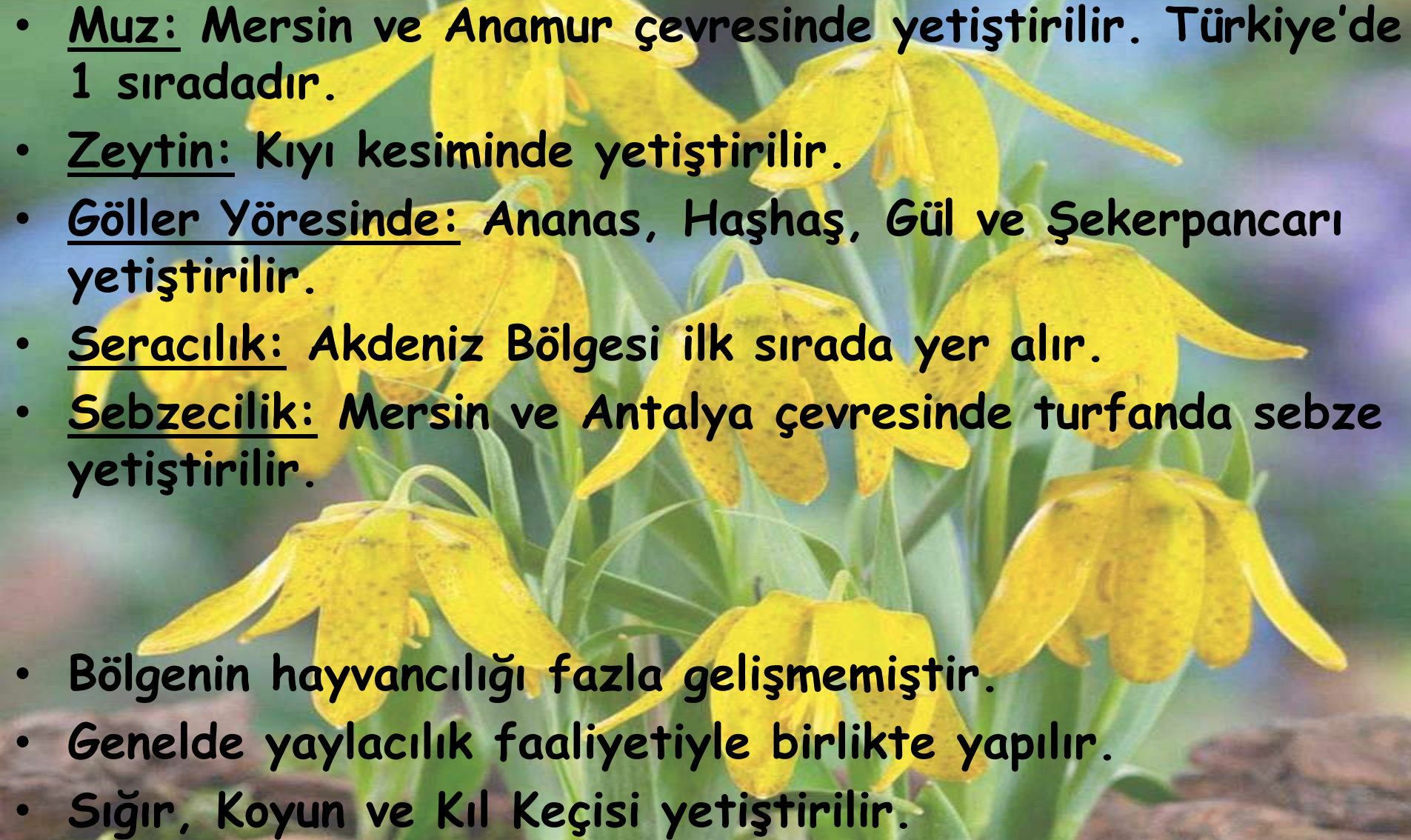
İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bölgenin Akdeniz yamaçlarında Akdeniz İklimi ve Maki Bitki Topluluğu görülür.
- Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır.
- Dağların kuzey yamaçlarında ve göller yöresindeyse iklim karasallaşır.
- Bitki örtüsü de bozkırdır.
- Bu alanlarda yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır.
- Yer yer ormanlara da rastlanır.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Buğday: Bölgenin dağların kuzey yamaçlarındaki karasal iklimin görüldüğü alanlarda görülür.
- Pirinç: Amik Ovasında ve Maraş çevresinde görülür.
- Pamuk: Çukurova ve kıyı ovalarında. Türkiye'de 2. Sırada görülür.
- Tütün: Burdur ve Göller Yöresinde yetiştirilir.
- Turunçgiller: Akdeniz İkliminin görüldüğü kıyı kesiminde görülür.

-
- Muz: Mersin ve Anamur çevresinde yetiştirilir. Türkiye'de 1 sıradadır.
 - Zeytin: Kıyı kesiminde yetiştirilir.
 - Göller Yöresinde: Ananas, Haşhaş, Gül ve Şekerpancarı yetiştirilir.
 - Seracılık: Akdeniz Bölgesi ilk sırada yer alır.
 - Sebzeçilik: Mersin ve Antalya çevresinde turfanda sebze yetiştirilir.
 - Bölgenin hayvancılığı fazla gelişmemiştir.
 - Genelde yaylacılık faaliyetiyle birlikte yapılır.
 - Sığır, Koyun ve Kıl Keçisi yetiştirilir.

YER ALTI ZENGİNLİKLERİ

- Krom: Adana, Denizli ve Muğla'da (Türkiye'de 1.)
- Barit: Antalya, İçel ve Konya'da (Türkiye'de 1.)
- Boksit (Alüminyum): Antalya, Konya, Adana ve Hatay (Türkiye'de 1.)
- Kükürt: Isparta-Keçiborlu
- Demir: Adana ve İçel
- Amyant: Hatay-İskenderun
- Manganez: Adana, Muğla ve Burdur
- Petrol: Adana

NÜFUS VE YERLEŞMESİ

- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 71 kişidir.
- Kentsel nüfus % 60'tır.
- Nüfus artış hızı %o 22'dir.
- Tarım alanlarının ikliminde uygun olması nedeniyle verimli olması nüfusun bu alanlara toplanmasına neden olmuştur.
- Bunun yanında Toroslar ve Platolarda nüfus çok seyrek.
- Bölge nüfusun %70'i Adana Bölümüne toplanmıştır.

ENDÜSTRİ

- Adana Bölümünde: Dokuma, Tütün, Gıda, Kimya, Tarım Araçları, Çimento, Madeni Eşya, Tuğla,
- Ataç-Mersin'de: Ataç Petrol Rafinerisi, ve Mersin Limanı bulunmaktadır.
- Antalya Bölümünde: Ferro Krom, Yağ, Gülyağı, Çimento, Tuğla, Tarım Araçları, Halıcılık, faaliyeti yapılmaktadır.

TURİZM

- Burdur'da İnsuyu Mağarası,
- Alanya'da Damlatas Mağarası,
- Tarsus'ta Yedi Uyuyanlar Mağarası,
- Mersin'de Cennet ve Cehennem Obruğu, Plajları bulunmaktadır.

BÖLGENİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Yüzölçümü bakımından % 15 ile 4. Sıradadır.
- Orman bakımından % 21 ile 2. Sıradadır. Ama Maki olduğu için ekonomik değeri yoktur
- iklimin etkisi ile orman yangınları çok görülür.
- Ekili-Dikili alanlar bakımından % 18 ile 5. Sıradadır.
- Dağların uzanış yönü nedeniyle Boyuna Kıyı Tipi görülür.
- Ekonomisi tarıma dayanır.
- Sanayi bakımından Türkiye'de 3. Sırada gelir.
- Susam, yerfıstığı, turunçgiller, muz, gül ve soya fasülyesi üretiminde Türkiye'de ilk sırada gelir.
- İklimi nedeniyle tropikal bir bitki olan muz sadece bu bölgede yetiştirilir.

- Karstik Yer şekillerine en çok bu bölgede rastlanır. Kışları en ılık bölgemizdir.
- Üçüncü büyük Kapalı Havzamız olan Göller Yöresi Antalya Bölümünde yer alır.
- Çukurova en büyük delta ovamızdır ve Seyhan ve Ceyhan Nehirleri tarafından oluşturulmuştur
- İklim sayesinde yılda birden fazla ürün alınabilmektedir.
- Sıcaklık ve buharlaşma nedeniyle en tuzlu denizimiz Akdeniz'dir.
- Kışları en kısa süren bölgemizdir.

- Sebze ve Meyvenin en erken olgunlaştığı bölgemizdir.
- Don olaylarının en az olduğu bölgemizdir.
- Mevsimlik işçi göçünün en fazla olduğu bölgemizdir.
- Göl bakımından en zengin bölgemizdir.
- Toroslar ulaşımı olumsuz yönde etkiler.
- Yıl içinde gölge uzunluğunun en kısa olduğu
- Güneşlenme süresinin en fazla olduğu bölgedir.
- Derece ortalama sıcaklık ile en sıcak bölgemizdir.

GÜNEY DOĞU ANADOLU BÖLGESİ

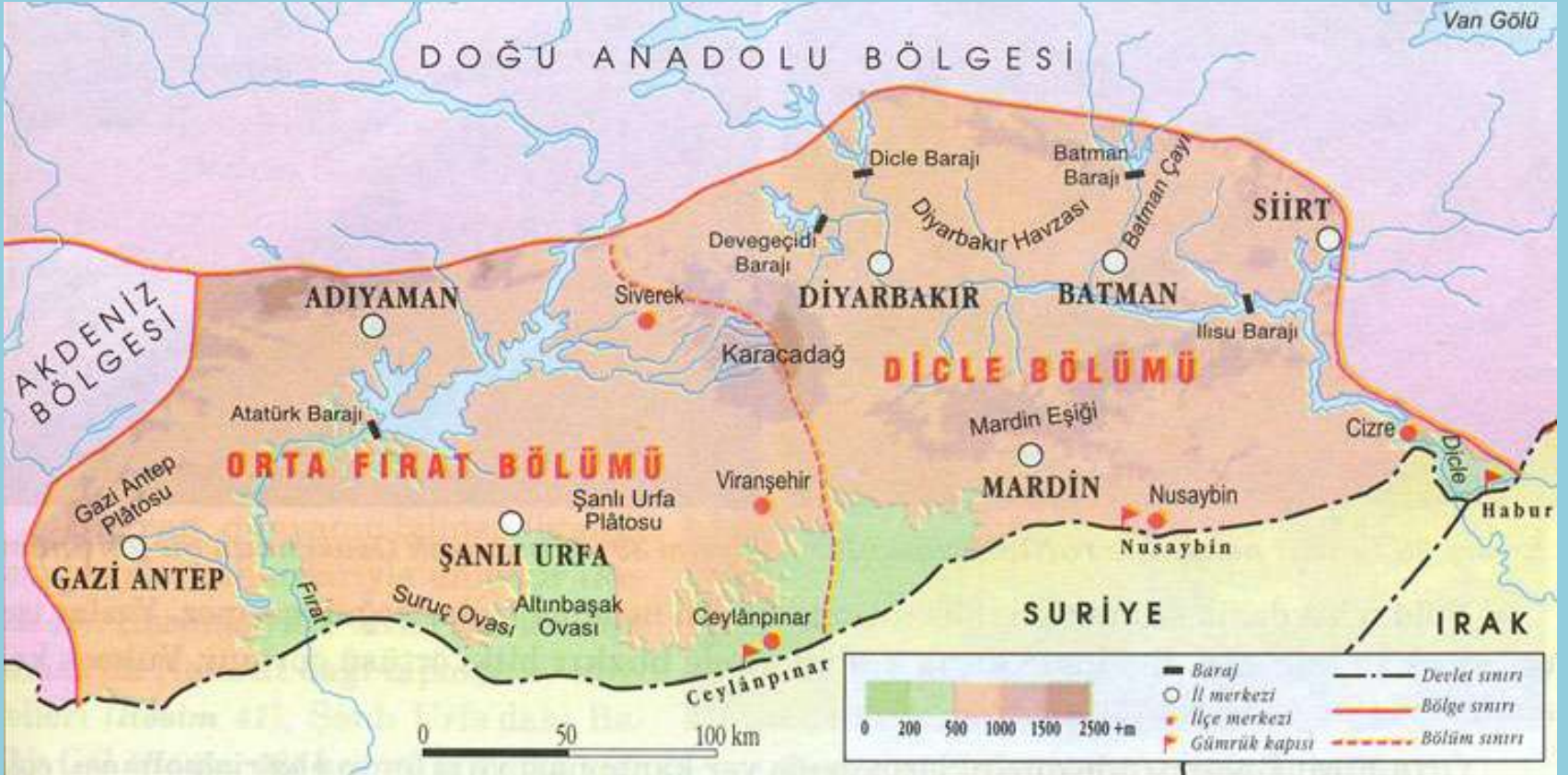
KONUMU, SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Ülkemizin güney doğusunda yer alan bölge nüfus ve yüzölçümü en küçük bölgemizdir.
- Akdeniz, Doğu Anadolu Bölgeleriyle, Suriye ve Irak Devletleriyle komşudur.
- Gerçek Yüzölçümü 59.176 km²'dir.
- Alan bakımından ülkemizin % 7,5'ini kaplar en küçük bölgemizdir.

BÖLÜMLERİ

✚ Dicle Bölümü

✚ Orta Fırat Bölümü

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Dağları ve Düzlükleri:

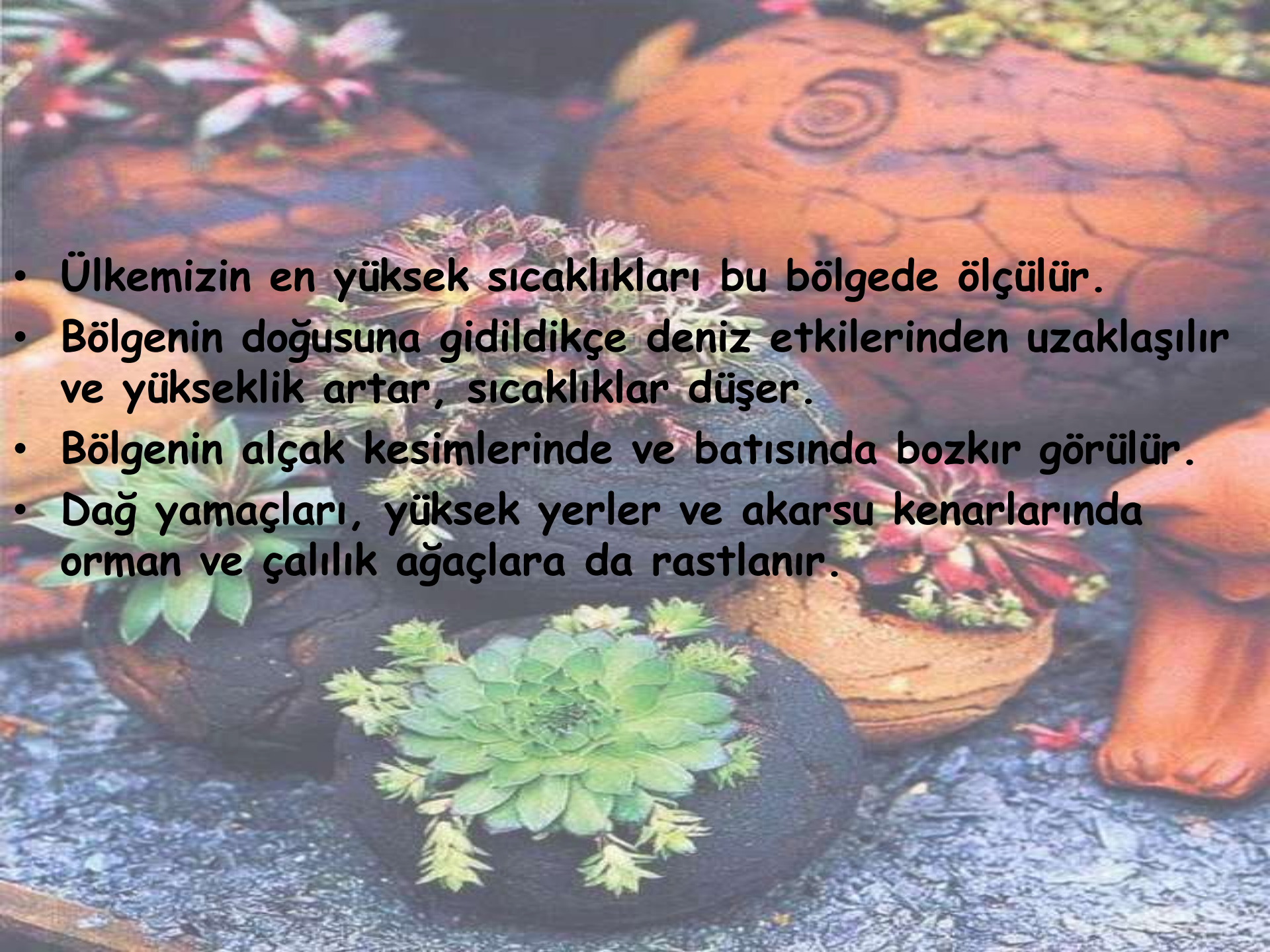
- Bölgenin yüzey şekilleri sadedir.
- Genellikle platolarla ve ovalarla kaplıdır.
- Yer şekilleri tarıma elverişlidir.
- Batıdan doğuya gidildikçe yükseklik artar.
- İki bölümün ortasında Karacadağ Sönmüş Volkan dağı bulunur. Bu bölgenin tek ve en yüksek dağıdır.
- Dicle Bölümünde Gaziantep ve Şanlıurfa Platoları vardır.
- Orta Fırat Bölümünde Diyarbakır Havzası ve Mardin Eşliği (Yüksek bir düzlük) vardır.

Akarsuları Ve Gölleri:

- Fırat ve kolları Göksu ve Nizip, Dicle ve kolları Botan, Garzan ve Batman kolları başlıca akarsularıdır.
- Bölgede doğal göl yoktur.
- Akarsularının hidroelektrik gücü fazladır.
- Bu nedenle bir çok baraj gölü vardır.
- Fırat Nehri'nin üzerinde Atatürk, Karakaya, Hancağız Baraj Gölleri, Dicle nehri üzerinde Kıralkızı, Ilısu, Cizre Baraj Gölleri.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bölgenin batısında Akdeniz ikliminin etkileri hissedilir.
- Yazları sıcak ve kurak geçer. Fakat kışları Akdeniz Bölgesine göre daha serindir.
- Bu bölümde don ve karada rastlanır.
- Yağışların çoğu kışın düşer.
- Yıllık yağış 500-600 mm'dir.
- Yağışın az olmamasına rağmen sıcaklık ve güneyden esen çöl rüzgarları yüzünden buharlaşma meydana gelir ve bu da kuraklığa sebep olur.

-
- Ülkemizin en yüksek sıcaklıkları bu bölgede ölçülür.
 - Bölgenin doğusuna gidildikçe deniz etkilerinden uzaklaşılır ve yükseklik artar, sıcaklıklar düşer.
 - Bölgenin alçak kesimlerinde ve batısında bozkır görülür.
 - Dağ yamaçları, yüksek yerler ve akarsu kenarlarında orman ve çalılık ağaçlara da rastlanır.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Bölgenin ekonomisi tarıma dayanır.
- Ülke ekonomisine katkısı da bu alandadır.
- Tarıma elverişli tarım alanları ve düzlüklere sahip olmasına rağmen yaz kuraklığı ve sulama ihtiyacı nedeniyle tarım zorlaşır.
- GAP Projesinin yapılması ile birlikte artan sulama imkanları bölgenin tarımını artırmaya başlamıştır.
- Bölgenin tarıma karasal iklim ürünlerine daha çok elverişlidir.
- En çok yetiştirilen ürünler şunlardır:

- Mercimek: Türkiye üretiminde ilk sırada yer alır.
- Buğday, Keten, Pamuk, Çeltik (Pirinç), Nohut ve Susam yetiştirilen bazı ürünlerdir.
- Gaziantep Platosunda Antepfıstığı, Zeytin ve Üzüm yaygındır.
- Siirt'te Antepfıstığı üretimi başlamıştır.
- Akarsu kenarlarındaki sulanabilen ovalarda sebze ve meyvede (Başta Karpuz olmak üzere) yetiştirilmektedir.
- Bölgede platolar ve bozkırlar çok görüldüğü için küçükbaş Hayvancılık (Koyun, Keçi) çok yapılır. Keçi daha çok yüksek alanlarda yaygındır. Bu sayede bölgede hayvansal ürünler ticareti de yapılmaktadır.

YER ALTI KAYNAKLARI

- Fosfat: Mardin-Mazıdağı,
- Doğalgaz: Mardin-Çamurlu
- Petrol: Batman- Beşiri ve Batman, Siirt-Kurtalan-Baykan ve Barzan, Adıyaman-Kahta ve Diyarbakır.
- Linyit: Adıyaman-Gölbaşı,
- Manganez: Kilis.

NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 112 kişidir.
- Yoğunluk bakımında en yoğun 2. bölgedir.
- Nüfus artış hızı ‰ 25'tir.
- Bölgede kentsel nüfus % 62'dir.
- Bölgede toplu yerleşme ve kerpiç evler yaygındır.
- Nüfus batı kesiminde, dağ etekleri ve akarsu boylarında yoğunlaşmıştır.

TURİZM

- Adıyaman-Nemrut Dağı,
- Şanlıurfa- Balıklı Göl ve Tarihi Eserler.

TÜRK EKONOMİSİNE KATKISI

- Türkiye Petrolünün 1/7'si bu bölgeden sağlanır.
- Batman'da Petrol Rafinerisi vardır.

BÖLGENİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Alan bakımından en küçük bölgedir.
- Nüfus bakımından sonuncu olmasına rağmen alanı küçük olduğu için yoğunluk fazladır.
- Orman bakımından % 1 ile son sırada yer alır.
- Ekili-Dikili alan bakımından % 20 ile 4. Sıradadır.
- Ekonomisi tarıma dayanır. Hayvancılık 2. Sırada yer alır.
- Antepfıstığı, mercimek ve karpuz üretiminde ilk sırada yer alır.
- Fosfat ve Petrol üretiminde ilk sıradadır.

- Buharlaşma ve yaz kuraklığının en fazla olduğu b6lgedir.
- Hiç doğal g6l6 yoktur.
- En y6ksek yeri Karacadağ S6nm6ř Yanardağıdır.
- GAP Projesi b6lgede halen s6rmektedir.
- T6rkiye'nin en b6y6k ve 6nemli baraj g6lleri b6lgede yer alır.

DOĞU ANADOLU BÖLĐESİ

KONUMU, SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Ülkemizin doğusunda yer alan bölge kabaca üçgene benzer.
- Marmara ve Ege Bölgeleri hariç her bölge ile komşudur.
- Suriye hariç bütün doğu komşularımızla sınırı vardır.
- Alanı 165.436 Km²'dir.
- Bu gerçek alanı ile ülkemizin %21'ini kaplar ve en büyük bölgemizdir.

BÖLÜMLERİ

- Yukarı Fırat Bölümü
- Yukarı Murat Van Bölümü
- Erzurum-Kars Bölümü
- Hakkari Bölümü

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Dağları:

- En yüksek bölgemizdir.
- Ortalama yükseltisi 2000-2200 metredir.
- Bölgede dağlar üç sıra halinde uzanır.
- Kuzeyde; Çimen, Kop, Esence, Karasu, Allahuekber Dağları
- Ortada; Mercan (Munzur), Karasu-Aras Dağları
- Güneyde; Güneydoğu Toroslar ve Buzul (Cilo) Dağları bulunmaktadır.
- Van Gölünün kuzeyinde volkanik dağlar vardır.
- Bunlar Ağrı, Tendürek, Aladağ, Süphan, Nemrut Dağlarıdır.

Düzlükleri:

- Kıvrım dağları arasında çöküntü ovaları vardır.
- Bu ovalar:
- Elbistan, Malatya, Elazığ, Bingöl, Muş, Van, Başkale, Hakkari, Yüksekova güneydekilerdir.
- Kuzeyde ise; Erzincan, Tercan, Aşkale, Erzurum, Pasinler, Horasan, Kağızman ve Iğdır vardır.
- Tunceli ve Erzurum-Kars Platoları da diğer düzlüklerdir.

Akarsuları:

- Karasu ve Murat birleşerek Fırat Nehrini oluşturur.
- Bu nehir Dicle Nehri ve onunla birleşen Büyük Zap Kolu ile yabancı topraklara giderek Basra Körfezinden denize dökülmektedir.
- Aras ve Kura nehirleri de yine başka topraklara giderek Hazar Denizine dökülmektedir.
- Bu akarsuların yüzey şekilleri ve engebe nedeniyle hidroelektrik enerji üretme güçleri fazladır.

Gölleri:

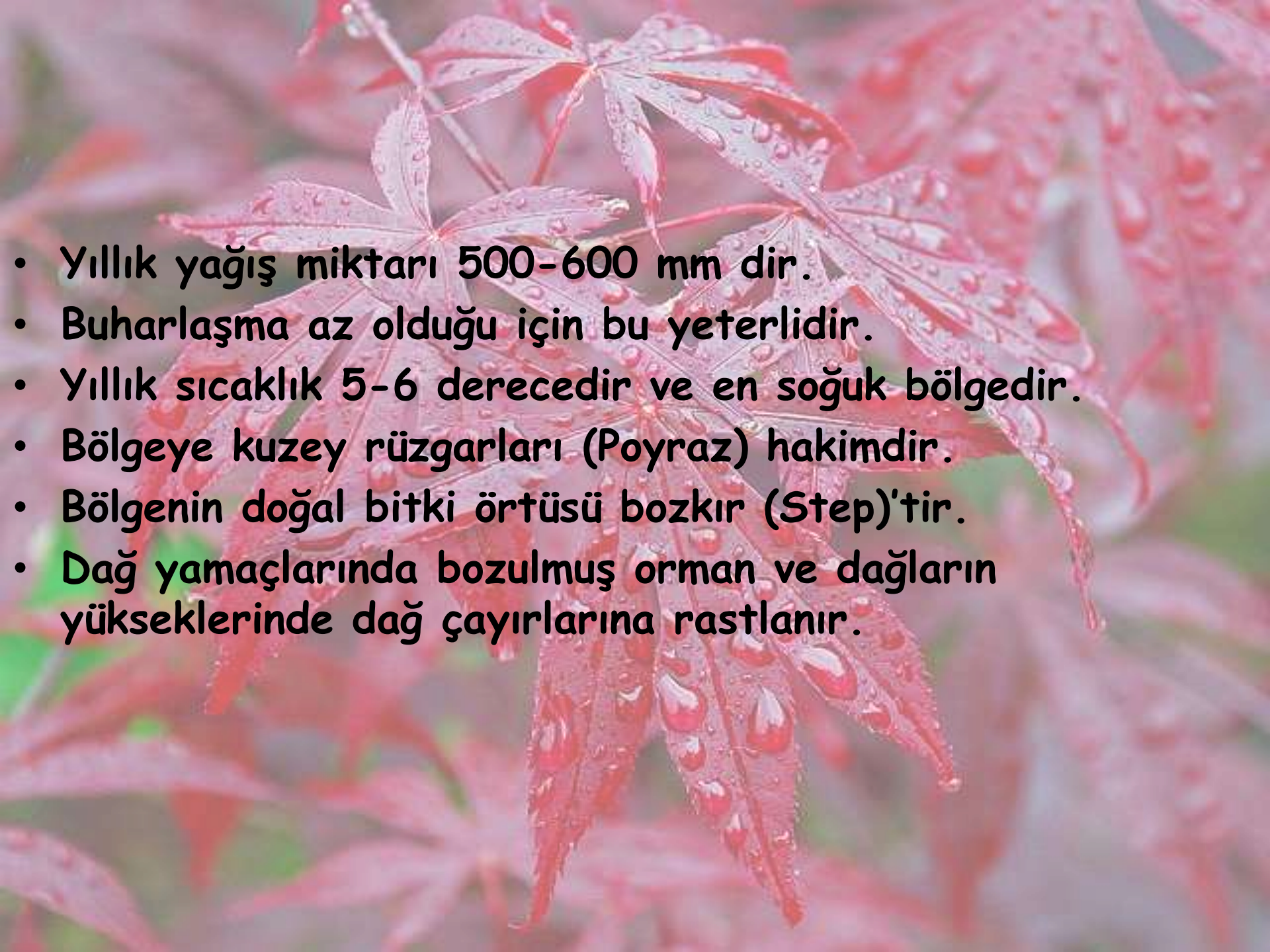
- Van Gölü ülkemizin en büyük gölüdür ve suyu sodalıdır.
- Bölgenin diğer gölleri şunlardır: Erçek, Nazik, Çıldır, Hazar (Tektonik Göllerdir), Balık, Haçlı, Nemrut (Krater Gölleri), ve Akgöl.
- Ayrıca bölgede Keban ve Karakaya Baraj Gölleri de bulunmaktadır.

Değerlendirme:

- Bölgeye Yurdumuzun çatısı diyebiliriz.
- Bölgeyi kaplayan yüksek dağlar bölgenin her özelliğini yakından etkilemektedir.
- Dağlar doğudan batıya uzandığı için kuzey-güney doğrultusunda ulaşım zordur.
- Tarım alanları azdır iklimi çok serttir.
- Tarım ürünleri çeşitli değildir.
- Sanayi ve ticareti de gelişmemiştir.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bölgenin iklimine yükselti ve karasallık hakimdir.
- Sert karasal iklim yaşanır.
- Kışları uzun, soğuk ve kar yağışlıdır.
- Don olayı çok görülür.
- Yazları sıcak, kurak ve kısadır.
- En fazla yağış ilkbaharda görülür.
- Erzurum-Kars Bölümünde ise yazın görülür.
- Günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.

-
- Yıllık yağış miktarı 500-600 mm dir.
 - Buharlaşma az olduğu için bu yeterlidir.
 - Yıllık sıcaklık 5-6 derecedir ve en soğuk bölgedir.
 - Bölgeye kuzey rüzgarları (Poyraz) hakimdir.
 - Bölgenin doğal bitki örtüsü bozkır (Step)'tir.
 - Dağ yamaçlarında bozulmuş orman ve dağların yükseklerinde dağ çayırlarına rastlanır.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Yükselti ve engebeli yer şekilleri nedeniyle tarım alanları azdır.
- Tarım en çok güneydeki çöküntü ovalarında yapılır.
- Bölgede en çok arpa ve buğday yetiştirilir.
- Bitlis, Malatya, Elazığ'da Şekerpancarı;
- Iğdır'da Pamuk;
- Malatya'da Kayısı (1.); yetiştirilir.
- Patates ve lahana diğer ürünlerdir.

- Kars ve Bitlis'te arıcılık yapılır.
- Türkiye bal üretiminin % 20'si buradan sağlanır.
- Bölgede tarım alanları az otlak ve meralar fazla olduğu için hayvancılık en önemli faaliyettir.
- Yüksek yerlerde büyükbaş, çöküntü ovalarda küçükbaş hayvancılık yaygındır.
- Bölge halkının % 80'i hayvancılıkla uğraşır.

YER ALTI ZENGİNLİKLERİ

- Krom: Diyarbakır-Ergani, Elazığ-Guleman-Alacakaya (1.);
- Bakır: Elazığ-Maden; Malatya-Pötürge (2.);
- Kalay: Elazığ ve çevresinde;
- Kurşun-Çinko: Elazığ-Keban, Malatya-Darende;
- Oltu Taşı: Erzurum-Oltu (1.);
- Linyit: K.Maraş-Afşin-Elbistan; Erzurum-Aşkale;
- Barit: Muş, K.Maraş-Elbistan;
- Amyant (Asbest): Erzincan-İliç;
- Kayatzuzu: Kars-Kağızman, Erzurum, Ağrı, Iğdır;

ENDÜSTRİSİ

- Fazla gelişmemiştir. Olanlarda tarıma dayanır.
- Bir çok ilde et kombinaları vardır.
- Et üretimimizin % 25'i bu bölgeden sağlanır.
- Malatya ve Bitlis'te sigara, Elazığ'da gübre, Erzurum ve Malatya'da deri sanayisi bulunmaktadır.
- Bir çok ilde şeker ve çimento fabrikası da bulunmaktadır.
- Malatya ve Erzincan'da dokuma ve iplik fabrikası vardır.
- Keban'da simli kurşun işletmeleri, Divriği'nde Demir-Çelik Fabrikası, Elazığ'da Ferro-Krom Fabrikası vardır.

NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 37 kişidir.
- Yoğunluk bakımında en az bölgedir.
- Nüfus çöküntü ovalarında toplanmıştır.
- Nüfusun % 48'i kırsal kesimde yaşar ve tarım ve hayvancılıkla uğraşır.
- Nüfus artış hızı %o 14 ile Karadeniz'den sonra en az bölgedir.
- Sanayisi çok az olduğu için Karadeniz Bölgesinden sonra en çok göç veren bölgemizdir.
- Malatya, Erzurum ve Elazığ en kalabalık illeridir.

TARİHİ ÖNEMİ

- Erzurum Kongresi bu bölgede yapılmıştır.

BÖLGENİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- En büyük bölgemizdir.
- Ülkemizin % 21'ini kaplar.
- Nüfus yönünden 6. yoğunluk yönünden 7. sıradadır.
- Orman bakımından % 7 ile 6. sıradadır.
- Ekili-Dikili arazi bakımından % 10 ile sonuncudur.
- En fazla enleme sahip bölgedir.
- Sanayisi en geri bölgedir.
- Ekonomisi ve ülke ekonomisine katkısı hayvancılık alanındadır.
- Kayısı üretiminde Malatya 1. sıradadır.
- En zengin yer altı kaynakları Yukarı Fırat Bölümünde yer almaktadır.

- 2000-2200 m ile en yüksek bölgedir.
- Göl yönünden zengindir hatta en büyük göle sahiptir. (Van Gölü)
- En çok göç veren 2. bölgedir.
- Tarım ürünlerinin en geç olgunlaştığı bölgedir.
- En soğuk ve kışları en uzun bölgedir.
- Hidroelektrik üretiminde 1. tüketiminde 7. sıradadır.
- Günlük ve yıllık sıcaklık farkının en fazla olduğu bölgedir.
- Turizm gelirleri en az ve ulaşımı en kötü bölgedir.

İÇ ANADOLU BÖLGESİ

KONUMU SINIRLARI VE KOMŞULARI

- Doğu Anadolu'dan sonra 2. büyük bölgemizdir.
- Anadolu Yarımadasının ortasında yer alır.
- G.Doğu Anadolu Bölgesi hariç her bölgeyle komşudur.
- Alanı 163.057 Km² dir.
- Ülkemizin % 20'sini kaplar.

BÖLÜMLERİ

- ✚ Konya Bölümü
- ✚ Yukarı Sakarya Bölümü
- ✚ Orta Kızılırmak Bölümü
- ✚ Yukarı Kızılırmak Bölümü

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Dağları:

- Yer şekilleri sadedir.
- Engebeli arazi fazla olmadığı için arazi ulaşımına uygundur.
- Ortalama Yükselti 800-1000 metredir.
- Bölgenin en yüksek yeri doğu bölümüdür.
- Kıvrım dağları da bu bölümde yer alır.
- Akdağlar, Hınzır Dağları, Tecer Dağları, Yıldız Dağları bu kıvrım dağlarıdır.
- Bölgenin güneyinde volkanik dağlar vardır.
- Bunlar; Erciyes Dağı (3917 m en yüksek yeri), Melendiz, Hasandağı, Karacadağ, Karadağ'dır.

Platoları:

- Haymana, Cihanbeyli, Obruk, Bozok (Kızılırmak), Yazılıkaya, (Bayat), Uzunyayla platoları vardır.

Ovaları:

- Konya Ovası (Türkiye'nin en büyük ovası), Ereğli, Aksaray, Sakarya, Eskişehir, Ankara, Kayseri ve Develi Ovaları

Akarsuları:

- Kızılırmak, Sakarya, Porsuk Çayı, Delice Irmağı.

Göller:

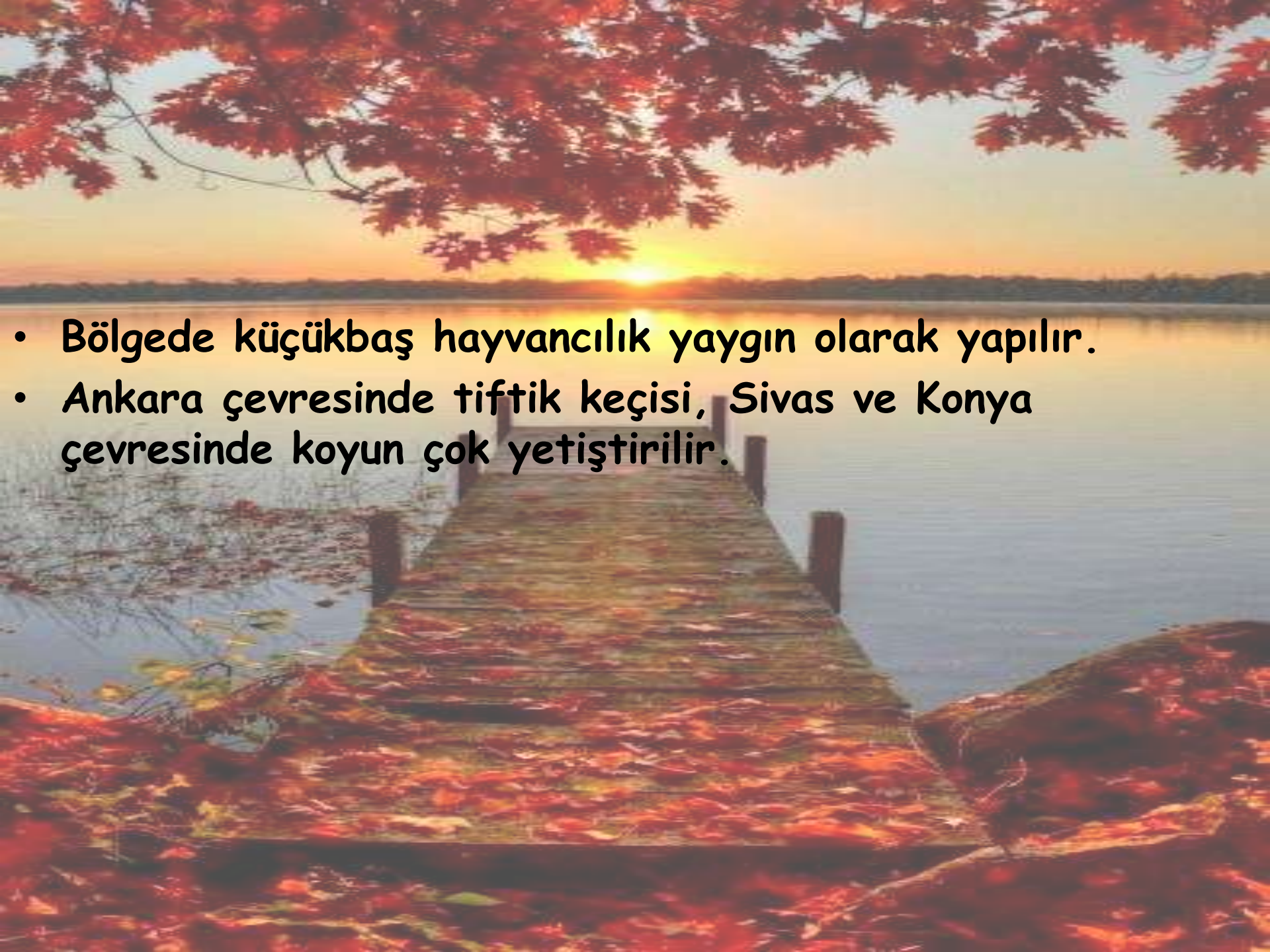
- Bölgenin güneyinde kapalı havzalar vardır.
- Tuz Gölü (2.Büyük Gölümüz), Akşehir, Eber, Ilgın (Çavuşçu), Tuzla, Seyfe, Mogan, Sultan Sazlığı vardır.
- Sakarya Nehri üzerinde Sarıyar ve Gökçekaya;
- Kızılırmak Nehri üzerinde de Hirfanlı ve Kesikköprü baraj gölleri vardır.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

- Bölge dağlarla çevrili olduğu için yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır.
- Don olayları çok görülür.
- En az yağış alan bölgedir.
- Ortalama yağış 400 mm'dir.
- Bunun en önemli sebebi bölgenin dağlarla çevrili olmasıdır.
- Doğal bitki örtüsü bozkırdır.
- Bölgede özellikle doğudaki dağlık alanlarda ormanlara da rastlanır.
- Orman bakımından % 9 ile 5. sıradadır.
- Akarsu boylarında kavakçılıkta yapılır.

TARIMI NE HAYVANCILIK

- Bölgenin ekonomisi tarıma dayanır.
- Ekili-dikili alanlar bakımından Marmara Bölgesinden sonra 2. sırada yer alır (% 27).
- Çalışan nüfusun büyük bölümü tarımda çalışır.
- Fakat tarımın en önemli sorunu sulama ihtiyacıdır.
- Bölgede en çok üretilen ürün buğdaydır.
- Diğer ürünler şekerpancarı (şeker fabrikaları bölgede fazladır.), Üzüm, Mercimek, Yulaf, Çavdar, Ayçiçeği, Haşhaş, çeşitli meyveler ve sebzelerdir.

- Bölgede küçükbaş hayvancılık yaygın olarak yapılır.
- Ankara çevresinde tiftik keçisi, Sivas ve Konya çevresinde koyun çok yetiştirilir.

YER ALTI ZENGİNLİKLERİ

- Krom: Eskişehir-Mihalıççık, Kayseri ve Sivas.
- Kayatuzu: Kırşehir, Çankırı, Nevşehir, Yozgat.
- Linyit: Sivas-Kangal. (Burada bir de termik santralde bulunmaktadır.)
- Demir: Kayseri-Develi, Sivas-Kangal, Ankara-Haymana.
- Toryum: Eskişehir-Sivrihisar.
- Çinko: Konya-Bozkır, Niğde-Bor (Türkiye'de 2. sırada).
- Lületaşı: Eskişehir (Türkiye'de ve Dünya'da 1.).
- Volfram: Kırıkkale-Keskin, Niğde (Türkiye'de 2. sırada).

ENDÜSTRİSİ

- Sanayi Yukarı Sakarya Bölümünde gelişmiştir.
- Eskişehir: Lokomotif, besin, motor, çimento, inşaat, malzemeleri, şeker, et deri sanayisi vardır.
- Ankara: Dokuma, besin, tarım araçları, çimento, alkollü içki, mobilya, selüloz, kağıt, karton, deri ve et sanayisi vardır.
- Konya: Tarım araçları, besin, motor, çimento, süt ürünleri, inşaat malzemeleri, selüloz, kağıt ve şeker s.
- Kayseri: Halıcılık, meyve suyu, pamuklu dokuma, pastırma ve sucuk sanayisi.
- Kırıkkale: Silah sanayi, Orta Anadolu Rafinerisi.
- Sivas: Besin, Yem, Çimento, demir-çelik, et entegre, demiryolları bakım ve onarım tesisleri vardır.

NÜFUSU VE YERLEŞMESİ

- Nüfus yoğunluğu Km²'ye 71 kişidir.
- Nüfus artış hızı %o 16'dır.
- Nüfusun % 69'u kentte yaşar (Türkiye ortalaması % 65).
- Yukarı Sakarya Bölümü en yoğun nüfuslu alandır.
- Nüfus genellikle bölgenin çevresindeki dağ eteklerindeki ovalara yoğunlaşmıştır.
- Ülkemizin başkenti ve 2.büyük kenti Ankara bölgede yer almaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİNE KATKISI

- Ekonomisinde tarım hakim faaliyettir.
- Bölge yurdumuzun tahıl ambarıdır.
- Yurdumuzda Buğday (%35), Arpa (%45), Şekerpancarı (%40), Baklagiller (%30), Meyvecilik (%20) oranında yapılır.
- Bölgede Ankara, Eskişehir, Konya, Kayseri, Kırıkkale ve Sivas gibi sanayi kentleri vardır.
- Türkiye Endüstri üretiminin % 15'i bu bölgemizden sağlanmaktadır.
- Bölgenin turizm gelirleri de fazladır.

TARİHİ ÖNEMİ

- Sivas Kongresi Sivas kentinde yapılmıştır.
- Ankara'da da ilk TBMM açılmıştır.
- Bu tarihten sonra Milli Mücadelenin merkezi olmuştur.

BÖLGENİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- En fazla nadasa bırakılan bölgedir.
- En büyük kapalı havzamız buradadır (Tuz Gölü)
- Lületaşının tek çıkarıldığı yer Eskişehir'dir.
- Karstik şekillere en çok rastlanan 2.bölgemizdir. (Sivas, Çankırı)
- İklîmîden dolayı kerpiç en çok kullanılan yapı malzemesidir.
- Ulaşımı yeryüzü şekilleri sayesinde çok uygundur.
- En az yağış alan bölgemizdir.
- Ortalama yükseltisi 1000 metredir.
- En yüksek yeri Erciyes Dağıdır.

- Küçükbaş hayvan sayısı en fazla olan bölgedir.
- Nüfus bakımından 2. olmasına rağmen alanı büyük olduğu için yoğunluk azdır.
- Tek u ak fabrikamız Eskişehir'dedir.
- Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanır.
- İklimi sert ve karasaldır.
- KentleŐme oranı düŐük, kırsal yerleşme topludur.
- Yaz kuraklığının erken baŐlaması sebze üretimini olumsuz yönde etkiler.
- Bölgede endüstri bitkilerinden Şekerpancarı, tahıllardan buğday çok yetiştirilir.
- En uzun akarsuyumuz Kızılırmak nehrinin büyük kısmı bölgededir.

ORMAN MÜHENDİSLİĞİNE GİRİŞ
II. ÖĞRETİM

NURTEN UZUN
290310

TUĞBA ŞAMLIOĞLU
270015